

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

DNR HS 2018/823

ÅRSREDOVISNING 2018

Årsredovisning 2018

Årsredovisningen är fastställd av styrelsen 2019-02-08

Dnr HS 2018/823

Rektor har ordet

Under 2018 har vi fortsatt att skärpa Högskolan i Skövdes valda profil genom att inrätta nya utbildningar inom våra utvalda ämnesområden. Vi har startat två nya program för utbildning av specialistsjuksköterskor, ett med inriktning mot anestesi och ett med inriktning mot operation. Vi har också startat ett magisterprogram inom biovetenskap med inriktning mot hållbar skötsel och nyttjande av biologiska resurser samt två magisterprogram och två masterprogram inom informationsteknologi, med inriktningar mot människa-robotinteraktion respektive integritet, informationssäkerhet och cybersäkerhet. Vi utvecklar nya utbildningar på avancerad nivå för att skapa en bra balans i utbildningsutbudet. Vi strävar också mot att skapa kompletta miljöer där vi utbildar på grund-, avancerad- och forskarnivå samt bedriver högkvalitativ forskning.

År 2018 innebar ett trendbrott då det är första året sedan 2014 som antalet helårsstudenter på Högskolan ökar. Vårt genomförda profileringsarbete och den pågående utvecklingen av nya utbildningar lägger en god grund för en framtida utbyggnad av Högskolan i Skövde, särskilt också med tanke på att antalet 19 - 24-åringar i samhället kommer att öka från 2020.

Vi har under året också arbetat hårt för att kunna ansöka om ett examenstillstånd för utbildning på forskarnivå inom området hälsa och digitalisering. Ett framtida examenstillstånd inom detta område kommer att vara ett mycket bra komplement till vår nuvarande forskarutbildning inom informationsteknologi och motsvarar målsättningen i Högskolan i Skövdes utvecklingsplan.

År 2018 var också året då vi bidrog till att Högskolan i Borås kunde börja bedriva sin lärarutbildning på vårt campus. Detta ska förhoppningsvis bidra till att Skaraborgs kommuner får tillgång till fler utbildade lärare även om vi på Högskolan i Skövde inte har en egen lärarutbildning.

På forskningssidan har 2018 inneburit ännu ett starkt år, med en fortsatt mycket hög andel externfinansierad forskning. Vi startade bland annat en helt ny åttaårig forskningssatsning "Virtuella fabriker med kunskapsdriven optimering". Satsningen, som totalt omfattar 100 miljoner kronor, ska generera kunskap som kan ligga till grund för nästa generations tillverkningsprocesser.

Under året har arbetet med att vidareutveckla Högskolans kvalitetssystem varit intensivt. Kvalitetsuppföljning av utbildning görs nu i ett-, tre- och sexårscykler. Under 2018 initierades de första uppföljningarna inom sexårscykeln för ämnesområdena vård och ekonomi. Dessutom påbörjades uppföljningen av forskarutbildningen inom informationsteknologi.

Vårt ekonomiska resultat för 2018 innebär ett minusresultat på 20,5 miljoner kronor. Det är i linje med vad vi har budgeterat för och beror på att vi driver flera långsiktiga utvecklingsprojekt som finansieras via vårt sparade myndighetskapital.

Vi kan se tillbaka på 2018 som ett bra år för Högskolan i Skövde. Ett år som har inneburit många små etappsegrar och mycket engagemang. Vi fortsätter vårt målmedvetna arbete mot Högskolans vision om det profilerade och excellenta lärosätet som visar omtanke om medarbetare, studenter och om samhället.

Lars Niklasson
Rektor

Innehållsförteckning

Rektor har ordet	2
Studentkåren har ordet	5
Årsredovisningens utformning	6
Resultatredovisning	7
Kortfattat om Högskolan 2018	8
Vision och tema	9
Vision om profilering, excellens och omtanke	9
Profilering	9
Excellens	9
Omtanke	10
Digitalisering för hållbar utveckling – ett samlande tema	11
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	13
Volym, utbud, fördelning och genomströmning	13
Studentvolym och anslagsutnyttjande	13
Utbildningsutbud	15
Kvalitetsförstärkning av vissa utbildningar	17
Högskoleingenjörsutbildning, vårdutbildning och lärarutbildning	18
Studenternas fördelning	22
Genomströmning och examina	25
Aspekter som rör kvalitet i högre utbildning	27
Studentinflytande	28
Pedagogisk utveckling	29
Breddad rekrytering	29
Internationalisering inom utbildning	31
Forskning och utbildning på forskarnivå	34
Publicering	34
Utbildning på forskarnivå	36
Forskningsfinansiering	39
Samverkan, nyttiggörande och forskningskommunikation	42
Attraktivitet och synlighet för Högskolans utbildning	43
Uppdragsutbildning	44
Bibliotek	46
Lika villkor	47

Jämställdhet	48
Medarbetare	50
Personalstruktur	50
Kompetensförsörjning	52
Arbetsmiljö	54
Bisysslor	55
Ekonomiskt resultat och prestationer	56
Ekonomiskt resultat	56
Samlad verksamhet	56
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	57
Forskning och utbildning på forskarnivå	59
Kostnad per prestation	62
Kostnad för prestationer avseende samverkan	62
Upphandling	62
Finansiell redovisning	63
Resultaträkning 2018	64
Balansräkning	65
Anslagsredovisning 2018-12-31	67
Tilläggsupplysningar	68
Notupplysningar	71
Redovisning av avgiftsfinansierad verksamhet	78
Redovisning av takbelopp	79
Väsentliga uppgifter	81
Underskrifter	83

Studentkåren har ordet

När jag läser de tidigare texterna som Studentkåren har bidragit med till Högskolans årsredovisning kan jag inte undvika att dra slutsatsen att strukturella förändringar i Högskolans verksamhet i allra högsta grad påverkar hur Studentkåren bedriver sin verksamhet. Det är ingen slump att Studentkåren gör dessa anpassningar. Att systemet för studentinflytande från kårens håll speglar Högskolans organisation utgår ifrån att vi behöver de bästa förutsättningarna för att påverka studenternas utbildningstid. Vi är den organiserade studentrösten och vi kan inte säkerställa ett bra arbete om vi inte samverkar och anpassar oss till varandra.

Året 2018 inleddes med ett nytt avtal som illustrerar och tydliggör Studentkårens och Högskolans alla förpliktelser mot varandra. Detta avtal ger även kåren ett tydligt rapporteringskrav till högskoleledningen där vi har möjlighet att mer ingående förmedla det arbete Studentkåren bedriver i alla sina verksamhetsgrenar. Vi verkar lokalt men påverkas otroligt mycket av det nationella studentpolitiska påverkansarbetet och förändringar inom högskolepolitiken. När vi öppet pratar med ledningen om hur vi båda påverkas av dessa faktorer skapar detta en ökad förståelse av varandras verksamheter, vilket ger bättre förutsättningar att bedriva ett utvecklingsarbete med god kvalitet.

De senaste tre åren har ett stort fokus varit att stärka kårens grundverksamhet samtidigt som vi utökar formerna för samverkan med Högskolans olika avdelningar. Vi talar mycket om vikten av dialog och samverkan och är nu mycket närmare varandra. Relationerna fortsätter att utvecklas till det bättre och denna samverkan har gjort att vi inom Studentkåren har kunnat utveckla och förbättra vår verksamhet på ett långsiktigt hållbart sätt. Vi arbetar alla mot samma mål, vill man nå framgång behövs samverkan. Vi arbetar dock med olika perspektiv som gör att vi kan hitta lösningar på samma problem ur två olika synvinklar.

Ytterligare ett viktigt arbete som Studentkåren har genomfört under året handlar om det interna samarbetet mellan olika verksamhetsgrenar och studentgrupper. Individens roll och funktion i sitt sammanhang sätts i relation till helhetens kontext. De förutsättningar som har skapats för de ideellt engagerade att förstå hur olika arbeten hänger ihop och påverkar varandra har bidragit till ökad förståelse för varandra i det löpande arbetet. Det är av yttersta vikt för att skapa en stark organisation där de engagerade känner att de bidrar till utvecklingen av studenternas utbildningstid.

Arbetet med att både få ökad förståelse och insikter mellan Högskolan och Studentkårens verksamhet tillsammans med det interna arbetet med kårens ideellt engagerade ger starka synergieffekter för att göra ett påverkansarbete med god kvalitet. Vi lämnar året med det högsta medlemsantalet sedan kårobligatoriet avskaffades. Med ett starkare ideellt engagemang och högt deltagande bland studenterna är vi rustade för framtiden och hoppas att utvecklingen fortsätter i samma riktning framöver.

Studentkåren i Skövde genom

Tommy Borovac, kårordförande 2018

Årsredovisningens utformning

I årsredovisningen lämnas en redogörelse för verksamheten vid Högskolan i Skövde under 2018. Redovisning görs såväl mot nationella som lokala mål för verksamheten. De nationella målen återfinns främst i högskolelagen (1992:1434) och i regleringsbrevet för 2018 medan de lokala målen anges i Högskolans utvecklingsplan för 2017 - 2022. Målen och återrapporteringskraven som gäller för de olika delarna av verksamheten återges i rutor i de olika avsnitten.

Årsredovisningens två huvuddelar är *resultatredovisning* och *finansiell redovisning*. Resultatredovisningen är indelad i avsnitt för Högskolans kärnverksamhet *utbildning på grundnivå och avancerad nivå* samt *forskning och utbildning på forskarnivå*.

Vidare finns det i resultatredovisningen avsnitt för:

- *samverkan, nyttiggörande och forskningskommunikation*
- *bibliotek*
- *lika villkor*
- *jämställdhet*
- *medarbetare*
- *ekonomiskt resultat och prestationer*

Den finansiella redovisningen består av:

- *resultaträkning*
- *balansräkning*
- *anslagsredovisning*
- *tilläggsupplysningar*
- *notupplysningar*
- *redovisning av avgiftsfinansierad verksamhet*
- *redovisning av takbelopp*
- *väsentliga uppgifter*

Ledorden för Högskolan i Skövde är *profilering, excellens och omtanke* och lärosätets samlande tema är *digitalisering för hållbar utveckling*. En fördjupning av ledorden och temat återfinns i början av resultatredovisningen.

Resultatredovisning

Kortfattat om Högskolan 2018

Under året har nya utbildningar på avancerad nivå inom biovetenskap, informations-teknologi och vård inrättats. Ett kvalitetssystem för utbildning på alla nivåer har fastställts och ett digitalt systemstöd för programuppföljning (KUpp) har införts som en del av kvalitetssystemet. Förekomsten av hot, våld, trakasserier och kränkningar bland studenter har kartlagts. Genom ett samarbetsavtal har Högskolan i Borås under året börjat utbilda lärarstudenter på Högskolans campus.

Utbildning

Treåriga utbildningsprogram på grundnivå och program på avancerad nivå har fortsatt att prioriteras framför tvååriga program på grundnivå. Utbildningsvolymen har ökat något genom att fler program och fler fristående kurser har erbjudits. Alla nya program som startats under året har utvecklats i samverkan med arbetsmarknaden.

Utbildningsvolymen utgjorde 98 % av takbeloppet, motsvarande 3 435 helårsstudenter, vilket är 78 anslagsfinansierade helårsstudenter fler än föregående år. Andelen studenter var störst inom utbildningsområdet teknik (40 %) följt av medicin och vård (21 %). Av helårsstudenterna var 83 % programstudenter. Antalet avgiftsskyldiga studenter ökade från 78 under 2017 till 109 för 2018 (motsvarande 57 avgiftsfinansierade helårsstudenter). Andelen studenter i nätbaserad utbildning ökade från 18 % till 21 %. Den totala studentpopulationen, omfattande 8 418 individer, utgjordes av 58 % kvinnor och 42 % män. Antalet studenter (individer) som tog ut examen ökade marginellt, från 841 studenter 2017 till 843 studenter under 2018, varav kvinnor utgjorde 59 % och männen 41 %.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Högskolans intäkter för forskning uppgick till 143 miljoner kronor. 65 % utgjordes av externa medel. Största externa finansiären var KK-stiftelsen som stod för 41 % av intäkterna. Andelen EU-medel ökade från 13 % år 2017 till 16 % år 2018. Antalet vetenskapliga publikationer ökade, från 262 under 2017, till 302 publikationer 2018. Andelen publikationer i de mest ledande och prestigefyllda kanalerna steg från 25 % till 32 % 2018.

Tio forskarstuderande avlade doktorsexamen, varav åtta inom Högskolans eget examenstillstånd i informationsteknologi. En licentiatexamen genomfördes inom det egna examenstillståndet och en genom samverkan med annat lärosäte. Antalet forskarstuderande uppgick till 66 personer. 46 av dessa var antagna till Högskolans egen forskarutbildning inom informationsteknologi. Det totala antalet forskarstuderande minskade med tio personer i jämförelse med 2017.

Personal och ekonomi

I december 2018 fanns totalt 542 personer anställda, en ökning med två personer jämfört med 2017, 51 % var kvinnor och 49 % män. 87 % utgjordes av tillsvidareanställningar och genomsnittsåldern var 46 år. Av de 318 anställda lärarna hade 219 doktorsexamen. Antalet professorer uppgick till 44, varav 29 män och 15 kvinnor.

Högskolans totala intäkter för året uppgick till 470 miljoner kronor, vilket var 11 miljoner mer än för föregående år. Verksamheten resulterade i ett underskott på -20,5 miljoner kronor. Myndighetskapitalet uppgick till 93,3 miljoner kronor vid årsskiftet.

Vision och tema

Vision om profilering, excellens och omtanke

Vision för år 2022 i Högskolans utvecklingsplan:

- *Högskolan i Skövde är en profilerad högskola, där utbildning och forskning samlas i utvalda och excellenta miljöer. Verksamheten bedrivs i en akademisk kultur som präglas av omtanke om studenter, medarbetare och samhälle.*

Profilering

Högskolan i Skövdes vision är att lärosätet ska vara profilerat. I praktiken innebär detta att Högskolan ska samla sin verksamhet inom noggrant utvalda utbildnings- och forskningsmiljöer, inom de ämnesområden lärosätet verkar. Idag utgörs dessa av områdena biovetenskap, handel och företagande, hälsa och lärande, informationsteknologi och ingenjörsvetenskap. Över dessa områden spänner det samlande temat digitalisering för hållbar utveckling.

Under 2018 har Högskolan fortsatt att skärpa den valda profilen genom att inrätta nya utbildningar på avancerad nivå, inom biovetenskap, informationsteknologi och vård. Vidare har arbetet med en ansökan om examenstillstånd för utbildning på forskarnivå inom området hälsa och digitalisering, som inleddes 2017, fortsatt. Högskolan har idag examenstillstånd för utbildning på forskarnivå inom området informationsteknologi, vilket även inkluderar stora delar av området ingenjörsvetenskap.

Som helhet är Högskolans forskning profilerad mot samma områden som utbildningarna. Forskningen är också inriktad mot områden där samhället har stort behov av ny kunskap och där Högskolan har goda möjligheter att utveckla vetenskaplig excellens. En stor del av Högskolans profilerade forskning utförs i samproduktion med näringslivet och sker inom ramen för forsknings- och utbildningsmiljön INFINIT.

Excellens

Mål i högskolelagen (1992:1434) om kvalitet:

- *Verksamheten skall anpassas så att en hög kvalitet nås, såväl i utbildningen som i forskningen och det konstnärliga utvecklingsarbetet. De tillgängliga resurserna skall utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenterna (1 kap 4 §).*

All utbildning och forskning – samt all verksamhet som stödjer utbildning och forskning – ska vara excellent, dvs. ha mycket hög kvalitet. Ett väl utvecklat kvalitetsarbete är en förutsättning för att nå detta mål.

Under år 2018 har riktlinjer för ett reviderat kvalitetssystem för utbildning fastställts. Systemet omfattar ett antal aktiviteter som genomförs inom ramen för cykler om ett-, tre- och sexårsperioder inom utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Vissa av aktiviteterna har sedan länge varit del av Högskolans kvalitetssystem för utbildning medan andra är nya eller under utveckling.

Aktiviteter som har startat under året är uppföljning av utbildning inom ramen för sexårs-cykler, såväl av utbildning på grundnivå och avancerad nivå som forskarnivå. Externa granskare har gett stöd för arbetet. Under våren inleddes sådan uppföljning av utbildningen på forskarnivå i informationsteknologi. Samtidigt startades en uppföljning av utbildningsprogram och ämnen inom vårdområdet. Under hösten har uppstartsmöte hållits för uppföljning av utbildningarna på grundnivå och avancerad nivå inom området ekonomi. Uppföljningarna kommer att resultera i rapporter där utbildningarnas styrkor och utvecklingsområden lyfts fram.

Årlig programuppföljning med ett digitalt systemstöd för programuppföljning, KUpp (kvalitetsuppföljningssystem), är en annan ny aktivitet som implementerats under året. Programansvariga lärare för samtliga program har, tillsammans med berörda ämnesföreträdare, under våren gjort analyser och planer för utveckling av programmen. Planerna kommer att följas upp i januari 2019 och därefter sker utvecklingen av programmen inom ramen för den årliga verksamhetsutvecklingen samtidigt som en ny uppföljningscykel inleds.

Kvalitetssystemet för forskning har under året börjat ta form. I systemet kommer olika aktiviteter som rör kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning att tydliggöras och knyts samman. Under hösten har ett initialt ramverk för systemet presenterats för forskarkollegiet och diskuterats i olika ledningsgrupper.

Omtanke

I utvecklingsplanen för åren 2017-2022 uttrycks att Högskolans verksamhet ska bedrivas i en akademisk kultur, som präglas av omtanke om studenter, medarbetare och samhälle. Denna kultur ska i sin tur vila på den gemensamma värdegrunden för de statsanställda men även på det högskoleövergripande temat *Digitalisering för hållbar utveckling*.

En kultur präglad av omtanke skapas i första hand av Högskolans medarbetare som utövar sitt arbete med ett omtänksamt förhållningssätt till lärosätets studenter såväl som till sina kollegor. Kulturen byggs även av att studenter bryr sig om varandra så att samarbete präglar våra gemensamma lärmiljöer.

Omtanken om vår omvärld ska även märkas i den utbildning och forskning som bedrivs vid Högskolan. Nyutexaminerade studenter som lämnar lärosätet ska vara väl rustade för att möta framtidens digitaliserings- och hållbarhetsutmaningar. Denna ambition syns nu i allt fler av Högskolans utbildningsplaner där mål relaterade till de utmaningar som identifieras i FN:s *Agenda 2030* införlivas. Under 2018 beslutades också att Högskolan under kommande år ska erbjuda öppna seminarier där lärosätet belyser digitalisering för hållbar utveckling inom såväl privat som offentlig sektor.

Under 2018 arrangerade Högskolan en personaldag som var helt inriktad mot *digitalisering för hållbar utveckling*. Under dagen presenterade medarbetare på Högskolan en mängd olika projekt där digitalisering ses som ett verktyg för att bygga ett hållbart samhälle.

En akademisk kultur präglad av omtanke är också en miljö där män och kvinnor har samma förutsättningar i sina studier såväl som i sina karriärer. Därför har ett aktivt arbete med jämställdhetsintegrering bedrivits under året och en gemensam personaldag har hållits på temat.

På ett lärosäte präglat av omtanke ska arbets- och studiemiljön vara helt fri från hot, våld,

trakasserier och kränkningar. Högskolan arbetar systematiskt för att motverka detta och genomförde under året en kartläggning i syfte att ta reda på förekomsten av hot, våld, trakasserier och kränkningar bland studenterna. Ett resultat av undersökningen är att Högskolan identifierat områden där det förebyggande arbetet behöver intensifieras.

Under 2018 har Högskolan även uppdaterat sin handlingsplan för lika villkor, ett dokument som är starkt kopplat till arbetet mot hot, våld och trakasserier. Högskolan har även fastställt en ny handläggningsordning som tydliggör hur ärenden som rör till exempel trakasserier och kränkningar ska hanteras.

Digitalisering för hållbar utveckling – ett samlande tema

Mål i högskolelagen (1992:1434) om hållbar utveckling:

- *Högskolorna skall i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa (1 kap 5 §).*

Tema i Högskolans utvecklingsplan:

- *Digitalisering för hållbar utveckling ska vara ett samlande tema för Högskolan i Skövde. Detta innebär att perspektiv som rör digitalisering och hållbarhet på olika sätt ska integreras i lärosätets verksamhet. Främst handlar detta om att digitaliseringens möjligheter att bidra till ett hållbart samhälle ska tas tillvara.*

Digitalisering för hållbar utveckling ska, enligt Högskolans utvecklingsplan, vara ett samlande tema för lärosätet. Detta innebär att perspektiv som rör digitalisering och hållbarhet på olika sätt ska integreras i verksamheten.

Det arbete med att integrera temat som inleddes 2017 har fortsatt under året. Särskilda medel har avsatts för ändamålet genom ett strategiskt investeringsprogram som styrelsen har beslutat om. Exempel på projekt i programmet som startat eller planerats under året är *R-lab* (skapande av en laborationsmiljö med robotar), *Big data och dess etiska konsekvenser* samt *Äldre och digital inkludering*.

Utvecklingsplanens mål att varje utbildningsprogram senast år 2022 ska ha ett lokalt mål som rör temat utgör en viktig del av integreringsarbetet. Ett konkret exempel på hur det lokala målet förs in i en utbildningsplan kan ses i utbildningsplanerna för de specialistsjuksköterskeprogram som inrättades under 2019. Temat är också integrerat i det nya kvalitetssystemet för utbildning. Detta innebär att digitalisering för hållbar utveckling beaktas som en viktig aspekt såväl vid uppföljning av utbildning som inrättande av nya program.

För att Högskolans forskning om digitalisering ska nå samhället och komma till nytta samverkar Högskolan med flera andra lärosäten. Ett resultat under 2018 var en rapport som föreslår att ett nationellt kunskapscentrum inrättas. Syftet med centrumet ska vara att göra vetenskaplig kunskap tillgänglig vid digitalisering av samhället.

Vid Högskolan har det också under året skett ett arbete för ökad digitalisering av den interna infrastrukturen. Integrering och implementering av en rad system har påbörjats, till exempel ett nytt beslutsstödsystem, en ny lärplattform och en ny studentportal. Systemen kommer att ge förbättrad service till studenter, medarbetare och allmänheten. Förutom införande av nya system har även större projekt rörande den tekniska infrastrukturen påbörjats. Skälet till

dessa investeringar är bl.a. att möta de ökade kraven rörande informationssäkerhet som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ställer.

Inspiration för arbetet med temat *digitalisering för hållbar utveckling* gavs vid den personaldag som hölls i oktober 2018. I olika presentationer visades hur temat på ett konkret sätt har integrerats i olika utbildningar, forskningsprojekt och satsningar som rör Högskolans infrastruktur. Temat aktualiserades även på en mer övergripande nivå genom föreläsningar av externa och interna talare.

Införande av nya Ladok

Hösten 2018 infördes den nya versionen av det nationella studieadministrativa systemet Ladok vid Högskolan. Införandet, som avlöpte väl, föregicks av mycket arbete som rörde registervård, verifiering, granskning med mera. I samband med införandet genomfördes även, med stöd av en extern konsult, en stor utbildningsinsats riktad mot både administrativ och undervisande personal. En stor förändring i nya Ladok är att lärarna i huvudsak nu själva ansvarar för resultatrapporteringen. Då de nya rutinerna infördes i november månad kan detta eventuellt ha påverkat resultatrapporteringen för år 2018. Antalet registrerade helårsprestationer har minskat något i förhållande till 2017 (se tabell 2 sid 14). Ambitionen är att de nya rutinerna på sikt kommer att underlätta resultatrapporteringen.

Ladokprojektet, som i hög grad rör digitalisering, påbörjades redan hösten 2012. Arbetet med att anpassa och vidareutveckla rutiner till nya Ladok har fortsatt efter införandet och beräknas pågå även under 2019.

Miljöledning

Förordning om miljöledning i statliga myndigheter:

- *En myndighet [...] ska inom ramen för sitt ordinarie uppdrag ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att man tar hänsyn till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt (3 §).*

År 2018 har inneburit ett aktivt arbete i enlighet med Högskolans miljöledningssystem. Exempel på positivt utfall av arbetet är att behovet av inköpt el markant har minskat. Detta beror på de satsningar som tidigare gjorts avseende egenproduktion av elenergi med hjälp av solceller. Löpande mätningar under året visar även på minskad förbrukning av elenergi.

Miljöledningsarbetet sker i samverkan med det omgivande samhället. Högskolan under året deltagit i de regionala satsningarna *Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland* samt *Klimat 2030 - Västra Götaland ställer om*, tillsammans med Västra Götalandsregionen och länsstyrelsen för Västra Götaland.

En detaljerad beskrivning av samtliga ingående moment i Högskolans systematiska arbete med miljöledning redovisas årligen i slutet av februari till Naturvårdsverket, Energi-myndigheten och Utbildningsdepartementet.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utvecklingen av utbildning på grundnivå och avancerad nivå under 2018 presenteras i två avsnitt. Det första avsnittet rör *volym, utbud, fördelning och genomströmning* medan det andra avsnittet behandlar *aspekter som rör kvalitet i högre utbildning*. Indelningen grundar sig på den struktur som finns i Högskolans utvecklingsplan 2017–2022 samt de mål och återrapporteringskrav som anges i högskolelagen (1992:1434) och i regleringsbrevet för budgetåret 2018.

Volym, utbud, fördelning och genomströmning

I detta avsnitt redogörs för ett antal faktorer som främst rör utbildningens utveckling under året mätt i kvantitativa tal.

Studentvolym och anslagsutnyttjande

Takbeloppet för ramanslaget till grundutbildning för Högskolan i Skövde enligt regleringsbrevet för budgetår 2018 är:

- 309 935 tkr

Antalet helårsstudenter vid Högskolan i Skövde år 2018 uppgår till 3 492. Motsvarande siffra föregående år var 3 404 helårsstudenter vilket innebär en ökning med 88 helårsstudenter. Ökningen gäller såväl anslags- som avgiftsfinansierad utbildning. Den avgiftsfinansierade utbildningen presenteras mer ingående i avsnittet om internationalisering.

Volymen inom den anslagsfinansierade utbildningen uppgår under året till 3 435 helårsstudenter, en ökning med 78 helårsstudenter. Ramanslaget utnyttjas till 98 % vilket framgår av tabell 1.

Tabell 1: Anslagsutnyttjande

	2018	2017	2016
Ramanslag i tkr	309 935	296 793	298 093
Utfall i tkr	304 900	297 501	308 432
Andel anslagsutnyttjande i procent	98	100	103

Källa: Regleringsbrev 2018, Ladok

Det minskade utfallet 2017 berodde på den omstrukturering av utbildning som skett, med färre program på grundnivå och fler program på avancerad nivå, samt en anpassning till en lägre anslagsnivå. Omstruktureringen var planerad men fick negativa konsekvenser i form av ett mindre antal studenter. De olika satsningar som gjorts under 2018, främst ökningen av antalet fristående kurser, har inneburit att studenterna återigen blivit fler, även om Högskolan under 2018 inte fullt ut lyckats vända den nedåtgående trenden och nå ett återigen ökande takbelopp. Fortsatta satsningar kommer att ske framöver och enligt planeringen kommer då anslaget att nyttjas fullt ut. Högskolans mål är att utbildningsvolymen ska fortsätta att öka, främst beroende på de behov av utbildning som finns i närregionen.

I tabell 2 presenteras utvecklingen under åren 2016-2018 av helårsstudenter, helårsprestationer och personer registrerade i någon form av utbildning.

Tabell 2: Antalet helårsstudenter, helårsprestationer och registrerade

	2018	2017	2016
Antalet helårsstudenter totalt	3 492	3 404	3 696
-varav andelen kvinnor/män (%)	54/46	52/48	54/46
varav anslagsfinansierade helårsstudenter totalt	3 435	3 357	3 656
-varav andelen kvinnor/män (%)	54/46	53/47	54/46
varav helårsstudenter som finansieras via studieavgifter totalt	57	47	40
-varav andelen kvinnor/män (%)	46/54	36/64	35/65
Antalet helårsprestationer totalt	2 759	2 868	3 020
-varav andelen kvinnor/män (%)	55/45	55/45	56/44
varav prestationer från anslagsfinansierade studenter totalt	2 716	2 832	2 981
-varav andelen kvinnor/män (%)	55/45	55/45	56/44
varav prestationer från studenter som finansieras via studieavgifter totalt	42	36	39
-varav andelen kvinnor/män (%)	50/50	39/61	38/62
Antalet personer registrerade i utbildning totalt*	8 418	7 361	7 969
-varav andelen kvinnor/män (%)	58/42	53/47	55/45
varav studenter som finansieras via studieavgifter totalt	109	78	60
-varav andelen kvinnor/män (%)	46/54	36/64	35/65
varav anslagsfinansierade studenter totalt	8 309	7 283	7 909
-varav andelen kvinnor/män (%)	58/42	53/47	56/44

Källa: Ladok. *Varje person räknas bara en gång. Mätmetoden för 2018 är förändrad jämfört med de två föregående åren, p.g.a. nya Ladok.

Som framgår ovan har studentvolymen, mätt i helårsstudenter, ökat. Helårsstudenterna är 88 fler än föregående år. Mätt i antal registrerade studenter är ökningen mer markant. År 2018 registrerades 8 418 studenter, jämfört med 7 361 föregående år. Detta innebär att drygt 1 000 studenter tillkommit i gruppen av registrerade studenter. En förklaring till att antalet registrerade studenter ökat kan till viss del bero på att Högskolan ökat antalet fristående kurser under 2018. Som framgår ovan är dock värdena för 2017 och 2016 inte helt jämförbara med årets värde då metoden för framtagning av uppgifter ur Ladok har ändrats i och med införandet av nya Ladok under året. Att en stor ökning har skett av antalet registrerade studenter 2018 är dock säkerställt genom jämförelser mellan nuvarande och tidigare mätmetod.

Helårsprestationerna har minskat 2018, jämfört med 2017. Detta beror till viss del på att utbildningsvolymen minskade 2017 och den eftersläpning av prestationer som detta orsakar. Införandet av nya Ladok och nya rutiner för resultatrapportering som togs i bruk strax före årsskiftet kan också ha haft en viss påverkan. Rapporteringen av resultat som hör till 2018 kan därför ha försenats och inte inkluderats i bokslutet för 2018.

Inom den samlade gruppen av studenter inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå är könsfördelningen relativt jämn, men med något fler kvinnor än män bland studenterna. År 2018 utgjorde kvinnorna 54 % av det totala antalet helårsstudenter och 58 % av det totala antalet registrerade personer i utbildning.

Utbildningsutbud

Mål i regleringsbrevet för 2018 om utbildningsutbudet:

- *Utbudet vid universitet och högskolor ska svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.*
- *Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa vilka bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för beslut om utbildningsutbudet. Ett universitets eller en högskolas avvägningar när det gäller t.ex. fördelningen mellan program och kurser på olika nivåer och med olika förkunskapskrav samt fördelningen mellan campus och nätbaserad undervisning ska redovisas. Prioriteringar och förändringar som rör utbildningar inom hälso- och sjukvårdsområdet samt lärar- och förskollärarytbildning ska särskilt kommenteras. Därutöver ska en redovisning lämnas över hur lärosätet möter det omgivande samhällets behov av utbildning.*

Mål i högskolelagen (1992:1434) om forskningsanknytning:

- *Staten ska som huvudman anordna högskolor för*
 - 1. utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet, och*
 - 2. forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt annat utvecklingsarbete. (1 kap 2 §).*
- *Verksamheten skall bedrivas så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning (1 kap 3 §).*

Utbildningsutbudet under jämförelseperioden speglar resultatet av den inriktning som anges i Högskolans utvecklingsplaner, såväl den tidigare planen för 2012-2016 som den nya för 2017-2022. Program på grundnivå omfattande minst tre år och program på avancerad nivå har prioriterats medan utbildning inom tvååriga program på grundnivå har minskat i omfattning.

De prioriteringar som gjorts grundas på utvecklingsplanernas mål om stark forskningsanknytning och nära koppling mellan utbildning och forskning – som i sin tur grundas på kravet i högskolelagen om stark forskningsanknytning av utbildningen. Andra vägledande mål i utvecklingsplanerna är en ökad andel utbildning på avancerad nivå samt en hög grad av samverkan med det omgivande samhället. Det samlande temat för all verksamhet vid Högskolan, *digitalisering för hållbar utveckling*, har också i hög grad påverkat utbudet av utbildning 2018.

Som framgår av tabell 3 erbjöds under året 55 program. Av dessa var 22 magister- eller masterprogram eller yrkesprogram på avancerad nivå. Jämfört med föregående år har antalet program, såväl på grundnivå som på avancerad nivå, ökat något i omfattning. Detta stämmer väl med Högskolans mål att öka den totala volymen av utbildning.

Utbudet av utbildning som ges via fristående kurser har ökat i ännu högre grad än utbudet av program. Under 2018 erbjöds 266 fristående kurser, jämfört med 201 år 2017.

Tabell 3: Utbud av program och kurser

	2018	2017	2016
Utbildningsprogram totalt	55	50	53
Basutbildningar	2	2	2
Utbildningsprogram på grundnivå	31	28	33
-varav program om 180 hp	28	26	28
-varav program om 120 hp	3	2	4
-varav övriga program	-	-	1
-varav med internationell antagning	2	2	1
Utbildningsprogram på avancerad nivå	22	20	18
-varav magisterprogram	11	10	9
-varav masterprogram	7	6	5
-varav yrkesprogram inom vårdområdet	4	4	4
-varav med internationell antagning	16	14	13
Fristående kurser	266	201	284
-varav med internationell antagning	-	-	-

Källa: KursInfo

Det omgivande samhällets behov av utbildning

Analysen sker ständigt för att, inom ramen för ovan angivna förutsättningar, anpassa utbudet av program och kurser mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Efterfrågan och behov i det omgivande samhället är – tillsammans med det fokus på profilering och excellens som framgår av nuvarande och tidigare utvecklingsplan – den viktigaste grunden för Högskolans beslut om utbildningsutbud.

De nya program som startade 2018 har alla utvecklats i samverkan med arbetsmarknaden. Programmen finns inom områdena företagsekonomi och ingenjörsvetenskap. Under året har beslut fattats om nya program inom biovetenskap, informationsteknologi och vård. Även dessa utbildningar har en stark koppling till det omgivande samhällets behov.

Den ökning som skett av de fristående kurserna, se tabell 3, syftar till att möta det behov av fortbildning som finns i samhället.

Kvalitetsförstärkning av vissa utbildningar

Mål i regleringsbrevet för budgetåret 2018 om kvalitetsförstärkning:

- *Den särskilda höjning av ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, teologi, juridik, samhällsvetenskap, undervisning och verksamhetsförlagd utbildning som inleddes 2016 ska användas för kvalitetsförstärkande åtgärder. Medlen avsatta för humaniora, teologi, juridik och samhällsvetenskap ska i första hand användas för att öka andelen lärarledd tid på utbildningar inom dessa områden.*
- *Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa och analysera hur de höjda ersättningsbeloppen har bidragit till högre kvalitet inom berörda utbildningar.*

Åtgärder har under 2018 vidtagits för att stärka kvaliteten i Högskolans utbildningar inom humaniora, juridik, samhällsvetenskap, undervisning och verksamhetsförlagd utbildning. Exempel på sådana åtgärder är att antalet lärarledda timmar inom de olika utbildningarna har blivit fler. Kurser som på detta sätt har fått ökade resurser är *Ekonomistyrning I* och *Externredovisning I*, två grundläggande kurser som återfinns i samtliga av de sex kandidatprogram inom ekonomi som ges vid lärosätet.

Utbildningarna har också kopplats till relevanta samhällsutmaningar. Hösten 2018 startades två nya ekonomiprogram, ett med fokus mot hållbarhet och digitalisering samt ett annat med fokus mot ledarskap och verksamhetsutveckling. Samtidigt började även nya studenter på ett reviderat socialpsykologiskt program. Detta program, som har varit vilande i flera år, har nu särskilt fokus på hälsa, social hållbarhet och digitalisering.

De åtgärder som anges har främst skett genom interna omfördelningar vid berörda institutioner. Den mindre höjning av ersättningsbeloppet som genomfördes 2016 har endast i liten grad kunna bidra till kvalitetsförstärkning av utbildningarna.

Högskoleingenjörutbildning, vårdutbildning och lärarutbildning

Mål i regleringsbrevet för budgetår 2018 om utbyggnad av vissa utbildningar, uppföljning av utbildningar som leder till vissa yrkesexamina samt dimensionering av lärarutbildning:

Utbyggnad av högskoleingenjörutbildning 2018

Antalet helårsstudenter ska vid universitet och högskolor öka på de utbildningar som framgår av bilaga 7. Utbyggnaden ska genomföras under 2018 och redovisas i årsredovisningen. För utbyggnad av programutbildningar anges även beräknat antal helårsstudenter vid full utbyggnad.

- Utbyggnad ingenjörer – högskoleingenjörer
Beräknat antal helårsstudenter 2018: 4 stycken
Beräknat antal helårsstudenter fullt utbyggd 2021: 24 stycken
- Utbyggnad Samhällsbygge – högskoleingenjörer*
Beräknat antal helårsstudenter 2018: 2 stycken
Beräknat antal helårsstudenter fullt utbyggd 2021: 12 stycken

Utbyggnad av hälso- och sjukvårdsutbildningar 2015 - 2017:

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen särskilt kommentera hur den utbyggnad av vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar ... som inleddes 2015 fortlöper, liksom utbyggnadens omfattning i förhållande till uppsatta mål. De lärosäten som inte lever upp till målen för utbyggnaden ska redovisa vilka åtgärder de vidtagit för att uppnå målen.

- Barnmorska: Mål att utöka med 15 utbildningsplatser till och med 2016
- Sjuksköterska: Mål att utöka med 22 utbildningsplatser till och med 2017
- Specialistsjuksköterska: Mål att utöka med 18 utbildningsplatser till och med 2016

Uppföljning av utbildningar som leder till vissa yrkesexamina

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa uppgifter om antalet programnybörjare, antalet helårsstudenter samt antalet examinerade de senaste tre åren på utbildningar som leder till följande examina:

- barnmorskeexamen
- högskoleingenjörsexamen
- sjuksköterskeexamen
- specialistsjuksköterskeexamen

Dimensionering av lärarutbildning

Universitet och högskolor som har tillstånd att utfärda lärar- och förskollärarexamina ska planera för dimensioneringen av olika examina, inriktningar och ämneskombinationer så att dimensioneringen svarar mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens nationella och regionala behov. De överväganden och åtgärder som har gjorts för att informera och vägleda studenterna i detta val ska redovisas i årsredovisningen.

*Avsikten med utbyggnaden är att utöka utbudet av utbildningar inom bland annat lantmäteriområdet, samhällsplanering och byggteknik.

Högskoleingenjörutbildning

Inom högskoleingenjörutbildningen ges program inom byggnadsteknik, integrerad produktutveckling, maskinteknik och produktionsteknik. I tabell 4 redovisas samlade uppgifter om nybörjare, helårsstudenter och examina för programmen.

Tabell 4: Uppföljning av utbildning som leder högskoleingenjörsexamen

Högskoleingenjörsexamen	2018	2017	2016
Antalet programnybörjare*	67	61	85
-varav andelen kvinnor/män (%)	30/70	21/79	22/78
Antalet helårsstudenter	130	148	158
-varav andelen kvinnor/män (%)	25/75	27/73	32/68
varav inom området samhällsbygge	7	-	-
-varav andelen kvinnor/män (%)	14/86	-	-
Antalet uttagna examina	53	36	33
-varav andelen kvinnor/män (%)	9/91	50/50	39/61
varav inom området samhällsbygge	-	-	-
-varav andelen kvinnor/män (%)	-	-	-

Källa: Ladok. Uppgifter för studenterna inom programmet Byggingenjör ingår i redovisningen av antal programnybörjare för år 2016 (sista året då nya studenter antogs) och av antal helårsstudenter för samtliga år. Byggingenjörsstudenterna ingår inte i redovisningen av antal examinerade då examen utfärdas av Jönköping University. Särredovisning av området samhällsbyggnad görs endast för år 2018.

Uppgiften om antalet programnybörjare 2017 har justerats i förhållande till den uppgift som lämnades i årsredovisningen för 2017. Vissa studenter hade registrerats som nybörjare två gånger, vid start av högskoleingenjörsprogrammet med bred ingång år ett och vid övergång till specifikt program år två.

Under de senaste åren har flera satsningar gjorts för att öka rekryteringen till högskoleingenjörsutbildningen. Samtliga program har genomgått en omfattande utveckling, både pedagogiskt och innehållsligt. Höstterminen 2016 startade ett nytt program, *Högskoleingenjör – bred ingång*. Programmet riktar sig till studenter som vill studera till högskoleingenjör men som ännu inte har bestämt inom vilken inriktning studierna ska ske. I slutet av första året väljer studenterna någon av inriktningarna integrerad produktutveckling, maskinteknik eller produktionsteknik.

Ytterligare ett nytt program, *Byggproduktionsingenjör*, har utvecklats. Enligt planeringen skulle detta program ersätta det program inom byggnadsteknik som genomförs i samverkan med Jönköping University. Då samverkansavtalet håller på att löpa ut har det inte antagits några nya studenter på det programmet sedan höstterminen 2016. Det nya programmet inom byggproduktion erbjöds inför höstterminen 2018 men ställdes in på grund av för få sökande. Programmet kommer heller inte att kunna ges höstterminen 2019, främst på grund av brist på lärarkompetens.

Tabell 4 visar både positiva och negativa trender för högskoleingenjörsutbildningen. Antalet programnybörjare är några fler höstterminen 2018 än höstterminen 2017. Antalet uttagna examina har ökat i ännu högre grad jämfört med föregående år medan antalet helårsstudenter har minskat. Vidtagna åtgärder förväntas, på längre sikt, innebära en varaktig volymökning av högskoleingenjörsutbildningen.

Andelen kvinnor bland nybörjarna har ökat under jämförelseperioden och utgör 2018 nästan en tredjedel. Denna utveckling beror främst på en jämnare könsfördelning inom högskoleingenjörsprogrammet med bred ingång. Att detta program skapar intresse för ingenjörsutbildning hos en bredare målgrupp är mycket positivt.

En stor variation märks under jämförelseperioden när det gäller andelarna kvinnor och män som tagit ut en högskoleingenjörsexamen. Detta beror främst på att könsfördelningen är olika inom olika inriktningar. Den sneda könsfördelningen 2018 beror främst på en ökning

av antalet examina inom inriktningar där en majoritet av studenterna hittills varit män. Den ökning som nämns ovan av kvinnor bland de nya högskoleingenjörstudenterna förväntas bidra till att könsfördelningen framöver blir jämnare även för uttagna examina.

Vårdutbildning

Inom vårdområdet erbjuds ett sjuksköterskeprogram, ett barnmorskeprogram samt fyra specialistsjuksköterskeprogram.

Tabell 5: Uppföljning av utbildningar som leder till yrkesexamina inom vårdområdet

	2018	2017	2016	2015	2014
<i>Sjuksköterskeexamen</i>					
Antalet programnybörjare	183	195	194	186	180
-varav andelen kvinnor/män (%)	84/16	85/15	85/15	87/13	90/10
Antalet helårsstudenter	462	435	428	438	417
-varav andelen kvinnor/män (%)	86/14	86/14	88/12	89/11	88/12
Antalet uttagna examina	123	115	132	113	98
-varav andelen kvinnor/män (%)	88/12	90/10	90/10	89/11	84/16
<i>Barnmorskeexamen</i>					
Antalet programnybörjare	20	25	20	27	25
-varav andelen kvinnor/män (%)	95/5	100/0	100/0	100/0	100/0
Antalet helårsstudenter	31	34	33	32	30
-varav andelen kvinnor/män (%)	99/1	100/0	100/0	100/0	100/0
Antalet uttagna examina	22	21	21	17	21
-varav andelen kvinnor/män (%)	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0
<i>Specialistsjuksköterskeexamen*</i>					
Antalet programnybörjare	86**	76	77	68	57
-varav andelen kvinnor/män (%)	95/5	97/3	99/1	99/1	100/0
Antalet helårsstudenter	60	64	59	52	46
-varav andelen kvinnor/män (%)	97/3	97/3	98/2	98/2	98/2
Antalet uttagna examina	54	37	51	48	54
-varav andelen kvinnor/män (%)	98/2	97/3	96/4	100/0	96/4

Källa: Ladok. *I de redovisade uppgifterna ingår programmen för diabetessjuksköterska, distriktssköterska samt skolsköterska. Studenter har ännu inte antagits till det fjärde specialistsjuksköterskeprogrammet som benämns äldresjuksköterska. ** Uppgiften inkluderar nya studenter som fått den första programkursen tillgodoräknad (gäller programmet för diabetessjuksköterska).

I tabell 5 redovisas samlade uppgifter för nybörjare, helårsstudenter och examina inom dessa program. Då utbyggnaden under 2015-2017 kommenteras inkluderar tabellen uppgifter för fem år, med start år 2014 som var utgångsläget för utbyggnaden.

Programnybörjarna inom sjuksköterskeprogrammet ökade fram till 2017. Under 2018 har en minskning av antalet programnybörjare noterats. Anledningen till detta kan vara tillfällig men den kan också bero på att antalet sökande till programmet har minskat under 2018.

I regleringsbrevet har särskilda mål för ökningen angetts i förhållande till antalet programnybörjare 2014. Som framgår av regleringsbrevet, sid 18, var målet att antalet programnybörjare inom sjuksköterskeutbildningen skulle vara 202 år 2017, en ökning med

22 platser jämfört med 2014. Antalet studenter som påbörjade sjuksköterskeprogrammet har ökat med tre programnybörjare sedan 2014. Regleringsbrevets mål uppnåddes således inte. Möjligheten att utöka antalet platser i sjuksköterskeprogrammet har begränsats av tillgången till verksamhetsförlagd utbildning. Jämfört med utgångsläget 2014 har antalet tillgängliga platser i verksamhetsförlagd utbildning minskat. Detta beror främst på att antalet platser för verksamhetsförlagd utbildning inom framförallt den landstingsdrivna delen av sjukvården minskat. Den volymökning som ändå skett har möjliggjorts genom en nära dialog med vårdverksamheterna i frågan om verksamhetsförlagd utbildning.

Även om målet att öka antalet programnybörjare inte har nåtts märks en tydlig volymökning av sjuksköterskeutbildningen under jämförelseperioden. Antalet helårsstudenter har ökat, från 417 år 2014 till 462 år 2018 och antalet examina har ökat från 98 år 2014 till 123 år 2018. Det innebär att de studenter som påbörjar programmet i hög grad stannar kvar och fullföljer sin utbildning.

Barnmorskeprogrammet hade 20 programnybörjare 2018. Utbildningsplatserna som erbjuds i programmet är fler än det antal studenter som påbörjar utbildningen. Målet att öka antalet programnybörjare har inte nåtts. Orsaken till detta är dels brist på platser för verksamhetsförlagd utbildning, dels minskning av antalet sökande till programmet.

Antalet programnybörjare inom specialistsjuksköterskeutbildningen har ökat stadigt de senaste åren. Under året påbörjade 86 studenter denna utbildning. Jämfört med 2014 har en ökning skett med 29 programnybörjare vilket innebär att målet att öka med 18 programnybörjare från 2014 har uppnåtts. Högskolan har en nära samverkan med vårdverksamheten och därmed också möjlighet att möta de behov av kompetens som efterfrågas. Som ett resultat av detta startades hösten 2016 en specialistsjuksköterskeutbildning inom diabetesvård. Utbildningen är skraddarsydd för att erbjuda särskild kompetens inom ett område där det tidigare bara har funnits fristående kurser att tillgå på lärosätena.

Specialistsjuksköterskeutbildningen för skolsköterskor har också haft möjlighet att utöka antalet utbildningsplatser. Efterfrågan på denna kompetens har aktualiserats efter att en förändrad elevhälsoorganisation har införts på landet skolor. Till viss del bedrivs också utbildning till barnsjuksköterska, dock inte i egen regi utan i samverkan med Jönköping University. Ytterligare ett område där Högskolan de senaste åren erbjudit en specialist-sjuksköterskeutbildning är äldrevård. Denna utbildning har dock inte kunnat starta, på grund av brist på sökande.

Sett över hela jämförelseperioden syns en ökning av antalet män inom utbildningarna. Exempelvis var 16 % av nybörjarna på sjuksköterskeprogrammet män 2018, jämfört med 10 % år 2014. Positivt är också att en man under året påbörjat barnmorskeprogrammet. Tidigare var samtliga barnmorskestudenter kvinnor. Könsfördelningen inom vårdutbildningarna är dock fortsatt mycket sned och behov finns av olika åtgärder för att attrahera fler män.

Läraryt utbildning

Högskolan erbjöd fram till och med höstterminen 2016 ett yrkeslärarytprogram samt ett magisterprogram i pedagogik. Beslut om avveckling av programmen och annan utbildning inom ämnet pedagogik fattades 2017. Enligt den bedömning som gjordes saknade utbildningen i pedagogik förutsättningar för en långsiktig hållbarhet gällande kvalitet, forskningsförankring och ekonomi.

Högskolan i Borås startade under 2018 en lärarutbildning på Högskolan i Skövdes campus. De program som har getts är förskollärarytutbildning och grundlärarytutbildning med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3. Utbildningarna förväntas bidra till att möta det behov av lärare som finns i närområdet Skaraborg.

Studenternas fördelning

Program, fristående kurser och nätbaserad undervisning

Det ökade antalet fristående kurser i utbildningsutbudet medför att även andelen studenter inom denna utbildningsform har ökat. Tabell 6 visar att andelen studenter inom fristående kurser under året utgjorde 17 %, jämfört med 14 % år 2017.

Då fristående kurser i högre grad än program ges nätbaserat har även andelen studenter inom nätbaserad undervisning ökat, från 18 % till 21 %, vilket framgår av tabell 7.

Tabell 6: Andelen helårsstudenter inom program och fristående kurser

	2018	2017	2016
Andelen helårsstudenter inom program	83	86	83
-varav andelen kvinnor/män	54/46	54/46	54/46
Andelen helårsstudenter inom fristående kurser	17	14	17
-varav andelen kvinnor/män	57/43	44/56	51/49

Källa: Ladok

Tabell 7: Andelen helårsstudenter inom campusutbildning och nätbaserad undervisning

	2018	2017	2016
Andelen helårsstudenter inom utbildning på campus	79	82	80
-varav andelen kvinnor/män	50/50	48/52	48/52
Andelen helårsstudenter inom nätbaserad utbildning	21	18	20
-varav andelen kvinnor/män	70/30	71/29	75/25

Källa: Ladok

Könsfördelningen bland programstudenter är relativt jämn, med 54 % kvinnor och 46 % män. I gruppen av studenter som läser fristående kurs är andelen kvinnor något större, 57 %. Denna andel har också ökat avsevärt jämfört med 2017 då kvinnorna inom de fristående kurserna endast utgjorde 44 %. Som visas i tabell 7 var könsfördelningen bland campusstudenterna helt jämn 2018, med 50 % kvinnor och 50 % män. Inom den nätbaserade undervisningen är kvinnorna i majoritet och utgjorde 70 % under året. Andelen män i denna grupp har dock ökat under jämförelseperioden, från en fjärdedel 2016 till en knapp tredjedel 2018.

Utbildningsområde

Mål i Högskolans utvecklingsplan för år 2022 om jämställdhet inom utbildning:

- *Minst 40 % av studenterna inom utbildningsområdet teknik är kvinnor, minst 20 % av studenterna inom utbildningsområdena medicin och vård är män och minst 35 % av studenterna inom utbildningsområdena samhällsvetenskap och juridik är män.*

Studenternas fördelning inom olika utbildningsområden framgår av tabell 8. Enligt den profilering som valts vid Högskolan återfinns flertalet av studenterna inom områdena teknik,

naturvetenskap, samhällsvetenskap och juridik samt medicin och vård.

Tabell 8: Andelen helårsstudenter i procent inom olika utbildningsområden

Utbildningsområden	2018	2017	2016
Teknik	40	40	39
-varav andelen kvinnor/män	31/69	27/73	29/71
Medicin och vård	22	21	19
-varav andelen kvinnor/män	88/12	89/11	90/10
Naturvetenskap	17	17	15
-varav andelen kvinnor/män	55/45	51/49	50/50
Samhällsvetenskap och juridik	15	16	19
-varav andelen kvinnor/män	69/31	72/28	73/27
Humaniora	4	3	4
-varav andelen kvinnor/män	63/37	52/48	52/48
Övriga områden	2	3	4
-varav andelen kvinnor/män	29/71	42/58	49/51

Källa: Ladok

Sett över jämförelseperioden har andelen studenter inom naturvetenskap, teknik samt medicin och vård ökat medan andelen studenter inom samhällsvetenskap och juridik har minskat. Jämfört med föregående år syns endast marginella skillnader.

Könsfördelningen inom de olika utbildningsområdena är mer ojämn än inom den samlade studentgruppen. Kvinnorna är i majoritet inom medicin och vård, samhällsvetenskap och juridik samt inom humaniora. En motsatt situation finns inom teknik där männen är överrepresenterade.

Den ojämna könsfördelningen är relativt konstant under jämförelseperioden. Jämfört med föregående år syns dock flera tecken på en positiv utveckling, bland annat en ökning med fyra procentenheter av andelen kvinnor inom teknikutbildningarna. Förändringen går dock långsamt och motsvarar ännu inte de ambitiösa målen om jämnare könsfördelning som anges i utvecklingsplanen. Det fokus som finns på olika åtgärder för jämställdhetsintegrering, som inkluderar aktiviteter för breddad rekrytering vad gäller kön, är därför viktigt och välbehövligt.

Utbildningsnivå

Mål i Högskolans utvecklingsplan för år 2022 om andel studenter på avancerad nivå:
 - *Andelen studenter inom utbildning på avancerad nivå är minst 15 %.*

Fördelningen av studenter på olika utbildningsnivåer är oförändrad jämfört med föregående år. Flertalet av studenterna, 89 %, studerar på grundnivå och en mindre grupp, 3 %, återfinns inom den förberedande nivån. Utbildningen på avancerad nivå står för 8 % av den totala volymen.

Målet är att utbildningen på avancerad nivå ska öka i omfattning för att skapa bättre balans mellan de olika nivåerna. Tabell 9 visar att andelen studenter på avancerad nivå 2018, liksom 2017, är 8 %. Då den totala studentvolymen ökat under året är det positivt att andelen utbildning på den avancerade nivån ligger på samma nivå.

Under flera år har arbete pågått för att öka utbudet av utbildning på avancerad nivå, med nya program inom samtliga utbildningsmiljöer vid Högskolan. 2018 startade nya program på avancerad nivå inom virtuell produktutveckling, ett nyinrättat huvudområde inom det ingenjörsvetenskapliga området. Under året har även planering skett för start av nya magister- och masterutbildningar 2019 inom biovetenskap och informationsteknologi. Förhoppningen är att såväl antal som andel studenter på avancerad nivå ska fortsätta att öka under kommande år.

Tabell 9: Andelen helårsstudenter på olika nivåer

	2018	2017	2016
Förberedande nivå	3	3	3
-varav andelen kvinnor/män	46/54	40/60	41/59
Grundnivå*	89	89	91
-varav andelen kvinnor/män	54/46	52/48	53/47
Avancerad nivå	8	8	6
-varav andelen kvinnor/män	65/35	66/34	67/33

Källa: Ladok. *I andelen helårsstudenter på grundnivå inkluderas helårsstudenter inom ej nivåindelade utlandsstudier.

Något fler kvinnor än män studerar på grundnivå men könsfördelningen är i stort sett jämn, med 54 % kvinnor och 46 % år 2018. Inom den förberedande nivån är männen i majoritet men andelen kvinnor där har ökat jämfört med föregående år, från 40 % till 46 %.

Könsfördelningen är mest ojämn inom utbildningen på avancerad nivå där kvinnornas andel utgör 65 %. En förklaring till detta kan vara att det vid Högskolan finns ett flertal program på avancerad nivå inom vårdområdet, ett område där det traditionellt finns flest kvinnor. Under jämförelseperioden märks dock en positiv trend, med en något ökande andel män på den avancerade nivån.

Ålder

Som framgår av tabell 10 har det under de senaste åren skett en viss förskjutning vad gäller åldersfördelning. Andelen studenter som är 24 år eller yngre har minskat och omfattar nu 46 %, jämfört med 54 % för två år sedan. Studenterna i de äldre åldersgrupperna har ökat i motsvarande omfattning. Studenterna i åldrarna 25-34 år står nu för 40 % av utbildningsvolymen och gruppen av studenter som är 35 år eller äldre för 14 %. Förskjutningen mot en något äldre studentpopulation kan relatera till de förändringar som skett av utbildningsutbudet de senaste åren. En sådan faktor är att antalet program som erbjuds på avancerad nivå har blivit fler. Det ökade utbudet av fristående kurser, som ger möjlighet till livslångt lärande via fortbildning, kan också vara en orsak.

Tabell 10: Studenternas åldersfördelning (andelen av helårsstudenter i procent)

	2018	2017	2016
Andelen studenter -24 år	46	52	54
-varav andelen kvinnor/män	51/49	49/51	50/50
Andelen studenter 25 – 34 år	40	36	33
-varav andelen kvinnor/män	54/46	52/48	54/46
Andelen studenter 35 år – totalt	14	12	13
-varav andelen kvinnor/män	67/33	66/34	68/32

Källa: Ladok

Tabell 10 visar att fördelningen på kön är jämnare ju yngre studentgruppen är. I gruppen av studenter som är yngre än 25 år har andelen män och kvinnor varit ungefär lika stora under hela jämförelseperioden.

Genomströmning och examina

Mål i Högskolans utvecklingsplan för år 2022 om genomströmning och examina:

- *Genomströmningen efter ett läsår inom Högskolans program på grundnivå är minst 85 %.*
- *Andelen studenter som registrerats på Högskolans program på grundnivå och avancerad nivå och som sedan tagit ut en examen 1,5 år efter nominell studietid är minst 55 %.*

Genomströmning

I utvecklingsplanen betonas vikten av en god genomströmning, dvs. att studenterna fullföljer sina studier inom kurs och program med godkänt resultat. Högskolan ska, utan att kompromissa med utbildningens kvalitet och uppsatta mål, skapa förutsättningar för att så många studenter som möjligt slutför sina studier.

Tabell 11 visar genomströmningen inom program på grundnivå efter ett år, en indikator som ska följas upp enligt utvecklingsplanen. Som framgår var kvarvaron 69 % höstterminen 2018 för de programstudenter som startade sina studier året innan. Kvarvaron har varierat något under jämförelseperioden. En nedgång noteras för studenterna som startade sin programutbildning 2016, följt av en uppgång för studenterna som började 2017. Förhoppningen är att de satsningar på uppföljning som görs i det nya lokala kvalitetssystemet för utbildning kan bidra till en ökad genomströmning under åren framöver.

Tabellen visar också att genomströmningen inte skiljer sig nämnvärt mellan kvinnor och män bland dem som påbörjade sin programutbildning 2017. Övriga år i jämförelseperioden syns dock en viss skillnad mellan könen, främst då bland dem som påbörjade sin utbildning 2016 där kvarvaron efter ett år var 71 % för kvinnor och 64 % för män.

Tabell 11: Genomströmning inom program på grundnivå

År för studiestart	2017	2016	2015
Kvarvaro efter 1 år – andelen av samtliga registrerade studenter	69 %	68 %	71 %
Kvarvaro efter 1 år – andelen av samtliga registrerade kvinnor	70 %	71 %	72 %
Kvarvaro efter 1 år – andelen av samtliga registrerade män	69 %	64 %	69 %

Källa: Ladok. På grund av nya Ladok är mätmetoden förändrad, jämfört med den metod som använts vid framtagning av uppgifter för årsredovisningen 2017. Värdet för år 2016 har ändrats från 70 % till 68 % och värdet för år 2015 från 74 % till 71 %.

Examina

Antalet utfärdade examina vid Högskolan 2018 var totalt 1 045. Då vissa studenter har avlagt mer än en examen är antalet examinerade studenter mindre än antalet examina. Under året examinerades 843 individer. Som framgår av tabell 12 är såväl antalet examina som antalet examinerade individer i stort sett detsamma som föregående år.

Tabell 12: Antalet utfärdade examina

<i>Examenstyp</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
<i>Generella examina på grundnivå</i>			
Högskoleexamen	53	69	93
-varav andelen kvinnor/män (%)	81/19	86/14	78/22
Kandidatexamen	575	592	541
-varav andelen kvinnor/män (%)	55/45	60/40	61/39
<i>Generella examina på avancerad nivå</i>			
Magisterexamen	132	120	129
-varav andelen kvinnor/män (%)	66/34	72/28	74/26
Masterexamen	11	7	3
-varav andelen kvinnor/män (%)	55/45	29/71	33/67
<i>Yrkesexamina på grundnivå</i>			
Högskoleingenjörsexamen	53	36	33
-varav andelen kvinnor/män (%)	9/91	50/50	39/61
Sjuksköterskeexamen	123	115	132
-varav andelen kvinnor/män (%)	88/12	90/10	90/10
Yrkeslärarexamen	21	42	30
-varav andelen kvinnor/män (%)	52/48	62/38	83/17
<i>Yrkesexamina på avancerad nivå</i>			
Barnmorskeexamen totalt	22	21	21
-varav andelen kvinnor/män (%)	100/0	100/0	100/0
Specialistsjuksköterskeexamen totalt	54	37	51
-varav andelen kvinnor/män (%)	98/2	97/3	96/4
Lärarexamen (enligt tidigare utbildningsstruktur)	1	5	15
-varav andelen kvinnor/män (%)	0/100	100/0	87/13
Antalet examina totalt	1 045	1 044	1 048
-varav andelen kvinnor/män (%)	62/38	68/32	71/29
Antalet individer som tagit examen totalt	843	841	830
-varav andelen kvinnor/män (%)	59/41	63/37	67/33

Källa: Ladok

Inom flertalet av examenstyperna syns inte några stora skillnader jämfört med 2017. Den variation som finns beror till stor del på tillfälliga orsaker som berör situationen vid de olika årsskiftena. Sådana faktorer är fördelningen av ansökningar mellan december och januari samt handläggningstidernas längd. Olika grad av genomströmning för olika studentkullar bidrar också till viss variation.

Vissa trender som syns kan dock kopplas till förändringar i utbildningsutbud och studentvolym. Då andelen utbildning på avancerad nivå har ökat de senaste åren är den ökning som skett av antalet magister- och masterexamina förväntad. På motsvarande sätt kan den minskning som noteras vad gäller högskoleexamen härledas till ett mindre antal studenter än tidigare inom program på grundnivå som omfattar 120 högskolepoäng. Då yrkeslärarutbildningen är under avveckling har antalet yrkeslärarexamina minskat i omfattning.

Vad gäller fördelning mellan examina som utfärdats till kvinnor respektive män är den relativt lik könsfördelningen i studentpopulationen. Som exempel kan nämnas att kvinnorna står för 55 % av de kandidatexamina som utfärdats, och de utgör 54 % av såväl helårsstudenterna totalt som helårsstudenterna inom utbildning på grundnivå. Andelen män som tagit ut en magisterexamen är 34 %, vilket överensstämmer med andelen män bland helårsstudenterna på avancerad nivå som är 35 %.

Utvecklingen vad gäller examina inom högskoleingenjörsutbildningen och vårdutbildningen kommenteras i de särskilda avsnitten om dessa utbildningar, se sid 18 - 21.

Tabell 13: Examensfrekvens

År då examensfrekvens mäts*	2018	2017	2016
Uttagen examen 1,5 år efter nominell studietid – andelen av samtliga registrerade studenter	40 %	39 %	41 %
Uttagen examen 1,5 år efter nominell studietid – andelen av samtliga registrerade kvinnor	49 %	-	-
Uttagen examen 1,5 år efter nominell studietid – andelen av samtliga registrerade män	30 %	-	-

Källa: Ladok. Mätmetoden år 2018 är förändrad jämfört med de två föregående åren, p.g.a. nya Ladok.

*Åren för studenternas studiestart ligger (beroende på programmets omfattning och uppläggning) 2, 3 eller 4 år bakåt i tiden.

Examensfrekvensen utgör en viktig del av genomströmningen. Studenterna ska uppmuntras att efter avslutad utbildning ta ut en examen. I den mätning som gjorts 2018 av andelen studenter som tagit ut en examen 1,5 år efter nominell studietid framgår att examensfrekvensen är 40 %. Ambitionen, som framgår av utvecklingsplanens mål, är att andelen programstudenter som avslutar sin utbildning med en examen ska öka avsevärt, till 55 % år 2022. Tabell 13 visar att värdena för examensfrekvensen legat på samma nivå under jämförelseperioden. Dock är värdena för 2017 och 2016 inte helt jämförbara med årets värde. Uppgifterna hämtas ur Ladok och metoden för framtagning av uppgifter har ändrats i och med införandet av nya Ladok under året.

En skillnad märks mellan könen där kvinnorna har en avsevärt högre examensfrekvens än männen. Som syns i tabell 13 har cirka hälften av kvinnorna tagit ut en examen 1,5 år efter nominell studietid. Motsvarande andel för männen är en knapp tredjedel. Jämförelsevärden relaterat till könsfördelning finns inte då denna uppdelning inte gjordes i de tidigare mätningarna. Av tabell 12 framgår dock att andelen män som tagit ut olika typer av examina ökat de senaste åren. Då denna ökning inte kan kopplas till motsvarande förändring av könsfördelningen i studentpopulationen tyder den på en ökad examensfrekvens för männen.

Aspekter som rör kvalitet i högre utbildning

Enligt Högskolans utvecklingsplan ska en excellent lärmiljö vara utmärkande för Högskolans utbildning. I detta avsnitt redogörs för utvecklingen inom några aspekter som rör kvalitet i högre utbildning och som därför är viktiga för den excellenta lärmiljön. Aspekterna – som även betonas i utvecklingsplanen – är *studentinflytande, pedagogisk utveckling, breddad rekrytering (inklusive lika villkor och bedömning av reell kompetens)* samt *internationalisering*.

I utvecklingsplanen lyfts även andra aspekter fram som är viktiga för utbildningskvaliteten, nämligen *integrering av temat digitalisering för hållbar utveckling, attraktivitet,*

infrastruktur och kultur, genomströmning, kompetensförsörjning, jämställdhet och samverkan. Redovisning av dessa aspekter lämnas i andra delar av årsredovisningen. Högskolans kvalitetsarbete, som är en förutsättning för excellens i verksamheten, redovisas i avsnittet som rör Högskolans vision och värdeordet excellens.

Studentinflytande

Mål i högskolelagen (1992:1434) om studentinflytande:

- *Studenterna skall ha rätt att utöva inflytande över utbildningen vid högskolorna. Högskolorna skall verka för att studenterna tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen (1 kap 4a §).*

Mål i Högskolans utvecklingsplan för år 2022 om studentinflytande:

- *Svarsfrekvensen på kursvärderingar är i genomsnitt minst 60 %.*

Studentkåren har under året varit väl representerad i Högskolans olika organ och grupper. Studentrepresentanterna har deltagit i det kontinuerliga arbete som bedrivs av högskolestyrelsen, rektors ledningsgrupp, rektors kvalitetsråd, fakultetsnämnden, rådet för verksamhetsstöd, utbildningskommittéer, programråd med mera. Vidare har en studentrepresentant medverkat vid de beslutsmöten som rektor håller varannan vecka. Högskolans ledningsfunktioner, såväl på central nivå som på institutions- och avdelningsnivå, har regelbundet mött representanter från Studentkåren inom ramen för informella dialogmöten.

Enligt utvecklingsplanen är studenternas delaktighet i utvecklingen av kurser och program mycket viktig för att uppnå en excellent lärmiljö. Studenternas synpunkter på utbildningen, som främst dokumenteras i kurs- och programutvärderingar, utgör ett centralt verktyg för uppföljning och utvärdering av utbildning. Utvecklingsplanens mål är att studenternas svarsfrekvens på enkäter inom ramen för kursutvärderingar i genomsnitt ska vara 60 %. Som framgår av tabell 14, där nuvarande svarsfrekvens redovisas, innebär målet att andelen inkomna svar från studenterna förväntas öka avsevärt. Svarsfrekvensen (som mäts under vårterminerna) har under de senaste åren endast uppgått till cirka 25 %.

Tabell 14: Svarsfrekvensen på kursenkäter

	2018	2017	2016
Genomsnittsvärde för svarsfrekvens på kursenkäter	25 %	23 %	24 %

Källa: Kursenkäter genomförda i kursvärderingssystemet EvaSys, läsperiod 1 och 2 (vårtermin).

Under 2018 har ett arbete inletts för utformning av ett högskolegemensamt arbetssätt för att genomföra programutvärderingar, genom enkäter till studenterna. I dessa enkäter kommer studenterna få möjlighet att lämna synpunkter rörande programutbildningens innehåll och genomförande. Denna typ av programutvärdering kommer att inledas under 2019.

Synpunkter från studenter fångas även upp via studentbarometrar. I den studentbarometer som genomfördes höstterminen 2018 gavs studenterna möjlighet att lämna synpunkter inom en rad olika områden som rör studiemiljön. Exempel på frågeområden var studentinflytande, stöd, service och information, fysisk miljö samt diskriminering och trakasserier. Svarsfrekvensen bland den totala studentpopulationen uppgick till 18 % och bland programstudenterna till 27 %.

I oktober 2018 reviderades anvisningarna för frågor och klagomål från studenter, de så kallade *klagomålsrutinerna*. Anvisningarnas syfte är att förenkla och förtydliga kontaktvägar

för studenter gentemot Högskolan, såväl för enskilda studenter som Studentkåren.

Utvecklingen av studentinflytandet för Högskolans forskarstuderande redovisas i avsnittet Utbildning på forskarnivå, se sid 39.

Pedagogisk utveckling

Mål i Högskolans utvecklingsplan för år 2022 om pedagogisk utveckling:

- *Av de tillsvidareanställda lärarna är minst 50 % meriterade lärare och minst 15 % excellenta lärare. Minst en excellent lärare finns inom varje ämnesgrupp för ämnen som utgör huvudområden.*

Det övergripande syftet för Högskolans modell för pedagogisk karriärstege är att den ska bidra till den excellenta lärmiljön genom kvalitetsdrivande processer för pedagogik i högre utbildning. Den pedagogiska karriärstegen utgör ett verktyg för att kompetensutveckla och bedöma ämneskunniga lärares skicklighet i att bedriva högskolepedagogisk verksamhet i praktiken.

I modellen för pedagogisk karriärstege finns två nivåer med en tydlig progression dem emellan: *meriterad lärare* och *excellent lärare*. Ansvaret för bedömningar av ansökningar inom den pedagogiska karriärstegen har lagts hos rådet för högskolepedagogisk meritering. Rådet är inrättat av och organiserat under Högskolans fakultetsnämnd.

I Högskolans utvecklingsplan anges mål som rör den pedagogiska meriteringen. Den utveckling som skett under den senaste treårsperioden framgår av tabell 15. År 2018 har andelen meriterade lärare varit fortsatt låg, endast 7 %, och det fanns inte någon på nivån excellent lärare. Hösten 2018 anställdes en högskolepedagogisk koordinator som har i uppgift att fånga upp institutionernas behov av pedagogisk utveckling och samordna insatser och initiativ. Ett sådant initiativ är en workshopserie för att stödja lärarna i arbetet med att meritera sig. Ett tiotal lärare har deltagit i höstens serie och flertalet av dem väntas lämna in sina pedagogiska portföljer för bedömning under våren 2019.

Tabell 15: Meriterade och excellenta lärare

	2018	2017	2016
Andelen meriterade lärare (%)	7	9	9
Andelen excellenta lärare (%)	0	0	0,4
Totalt antalet meriterade lärare	18	20	21
-varav andelen kvinnor/män (%)	44/56	50/50	48/52
Totalt antalet excellenta lärare	0	0	1
-varav andelen kvinnor/män (%)	0/0	0/0	0/100

Källa: Primula

Breddad rekrytering

Mål i högskolelagen (1992:1434) om breddad rekrytering:

- *Högskolorna skall också aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan (1 kap 5 §).*

Våren 2018 slutfördes ett kartläggningsarbete som syftade till att klargöra vilka som är utbildningarnas underrepresenterade grupper. Statistik från SCB för åren 2015-2017 rörande till exempel kön, utländsk bakgrund och föräldrars utbildningsnivå har sammanställts och brutits ned till programnivå. Statistiken utgör ett underlag för det fortsatta arbetet med breddad rekrytering.

Åtgärder kring breddad rekrytering och breddat deltagande ingår i lärosätets ordinarie arbete, bland annat kopplat till studentrekrytering, introduktion av nya studenter, stöd i studierna och högskolepedagogisk utbildning för Högskolans lärare.

När det gäller rekrytering av nya studenter har ett antal olika insatser som kan kopplas till breddad rekrytering genomförts under året. Exempel på detta är styrning av den digitala annonseringen mot underrepresenterade grupper. Vidare har arbetet rört identifiering av målgrupper för studentrekrytering, hur dessa målgrupper ska nås och vilka budskap som ska användas. Högskolan har också, tillsammans med Skaraborgs kommunalförbund och Skövde kommun, deltagit i ett projekt om fördjupad samhällsorientering för nyanlända.

Bedömning av reell kompetens

Mål i regleringsbrevet för budgetåret 2018 om bedömning av reell kompetens:

Universitet och högskolor ska under perioden 2016 – 2018 utveckla sitt arbete med bedömning av reell kompetens...

- *I årsredovisningen ska lärosätena redogöra för hur arbetet med bedömning av reell kompetens utvecklats. Redovisningen ska också innefatta hur lärosätet har bidragit till UHR:s arbete inom ramen för det nämnda uppdraget. I årsredovisningen för 2018 ska lärosätena redogöra för hur arbetet med reell kompetens har utvecklats under perioden.*

Högskolan har under åren 2016-2018 aktivt deltagit i olika nätverk och sammankomster som rör bedömning av reell kompetens. Antagningshandläggare, examenshandläggare samt studie- och karriärvägledare har också utvecklat sin kompetens inom området genom att delta i särskilda kurser och utbildningar.

Arbetet med utveckling av bedömning av reell kompetens har främst utförts inom ramen för *Valideringsnätverk Väst*. Nätverket, som finansieras av Universitets- och högskolerådet (UHR), består av Högskolan i Skövde, Chalmers tekniska högskola, Göteborgs universitet, Högskolan i Borås, Högskolan i Halmstad, Högskolan Väst, Jönköping University, Validering väst och Västra Götalandsregionen. Inom ramen för nätverket har Högskolan deltagit i två pilotprojekt rörande bedömning och validering av reell kompetens. Projekten är *Bedömning av reell kompetens för tillträde och tillgodoräknande* samt *Validering av utländsk slutförd akademisk utbildning utan dokument*. Olika funktioner vid Högskolan har deltagit i projekten, såväl funktioner inom verksamhetsstödet (antagningshandläggare, examenshandläggare samt studie- och karriärvägledare) som lärare (ämnesföreträdare).

Ett konkret resultat från projekten är att en, för de deltagande lärosätena, gemensam metodmanual har utformats. Manualen utgår från olika roller i en valideringsprocess, nämligen kartläggare, bedömare och beslutsfattare. Alla involverade i en valideringsprocess kan få stöd av manualen och den kan även utökas med lärosätesspecifika delar. Inom nätverket har också statistik sammanställts för att få en bild av likheter och skillnader mellan de olika lärosätena gällande bedömning av reell kompetens för behörighet till högre utbildning. Medarbetare vid Högskolan medverkade även i planering och genomförande av

den slutkonferens för nätverket som hölls i december 2018.

Arbetet i projekten har även bidragit till utveckling av särskilda insatser för bedömning av reell kompetens vid det egna lärosätet. En särskild grupp har bildats som består av antagningshandläggare samt studie- och karriärvägledare. De har tillsammans gått igenom de ansökningar för bedömning av reell kompetens för behörighet som inkommit vid varje ansökningsomgång.

Webbinformationen om reell kompetens har utvecklats under året och särskilda interna informationsinsatser har genomförts, främst riktade mot Högskolans lärare.

Högskolan har, genom aktiv medverkan i det UHR-stödda *Valideringsnätverk Väst*, i hög grad bidragit till UHR:s arbete med utveckling av bedömning av reell kompetens.

Internationalisering inom utbildning

Mål i högskolelagen (1992:1434) om internationalisering:

- *Högskolorna bör vidare i sin verksamhet främja förståelsen för andra länder och för internationella förhållanden (1 kap 5 §).*

Mål i regleringsbrevet för budgetår 2018 om studieavgifter för tredjelandsstudenter:

- *I årsredovisningen ska den studieavgiftsfinansierade verksamhetens omfattning redovisas. Årsredovisningen ska även innehålla en redogörelse för den studieavgiftsfinansierade verksamhetens eventuella påverkan på ett universitets eller en högskolas övriga verksamhet. Universitet och högskolor ska redovisa antalet tredjelandsstudenter som har deltagit i utbildning inom ett utbytesavtal och de eventuella förändringar som har skett i denna verksamhet. Vidare ska universitet och högskolor redovisa hur samarbetet med Migrationsverket har fungerat.*
- *Universitet och högskolor ska även redovisa antalet avgiftsskyldiga studenter som har antagits genom separat antagning samt hur den studieavgiftsfinansierade verksamheten har påverkats av denna.*

Mål i Högskolans utvecklingsplan för år 2022 om internationalisering inom utbildning:

- *Av de studenter som tagit ut en examen vid Högskolan har minst 15 % studerat eller praktiserat utomlands under en del av sin studietid.*

Internationalisering bidrar till utbildningarnas kvalitet och gör Högskolan till en del av den globala akademiska gemenskapen. För att ytterligare stärka arbetet med internationalisering har Högskolan under 2018 anställt en vicerektor som bland annat har det strategiska ansvaret för att utveckla Högskolans internationalisering.

Mobilitet

De utbytesprogram som Högskolan huvudsakligen har varit aktiva i under 2018 är Erasmus+, Nordplus och Linnaeus-Palme. Tre nya avtal har ingåtts under året med lärosäten i Nederländerna, Spanien och Malta. Därutöver har befintliga samarbeten med sex partnerlärosäten breddats till att omfatta nya ämnesområden och nivåer. Ytterligare fyra avtal med befintliga partners har förnyats. Ett samarbetsavtal i Estland har avslutats. Högskolan har haft ett beviljat projekt inom Linnaeus-Palme under året.

Tabell 16: Årlig studentmobilitet inom utbytesavtal

	2018	2017	2016
Antalet utresande studenter totalt (personer)	48	27	29
-varav andelen kvinnor/män (%)	46/54	48/52	62/38
varav till länder utanför EES	19	6	15
-varav andelen kvinnor/män (%)	37/63	33/67	40/60
Antalet utresande studenter (helårsstudenter)	22	13	15
Antalet utresande praktikstudenter (personer)*	5	7	9
Antalet inresande studenter (personer)	182	167	164
- varav andelen kvinnor/män (%)	47/53	49/51	45/55
varav från länder utanför EES	64	62	47
- varav andelen kvinnor/män (%)	59/41	56/44	45/55
Antalet inresande studenter (helårsstudenter)	102	98	90

Källa: Ladok. *Antalet avser genomförd/avslutad praktik innevarande år. Praktikmobilitet kräver inte utbytesavtal utan kan ske genom överenskommelser med olika organisationer.

Tabell 16 visar på en kraftig ökning av antalet utresande utbytesstudenter jämfört med föregående år. Antalet har nästan dubblerats, från 27 studenter 2017 till 48 år 2018. Därutöver har 15 studenter under året genomfört utlandsstudier i Danmark, Norge, Nederländerna och Kina. Dessa utbyten registreras inte i Ladok då de är kortare än tre månader och finns därmed inte med i tabellen. Ytterligare sju studenter har beviljats Minor Field Studies-stipendium. Antalet utresande praktikstudenter har minskat något. Antalet inresande utbytesstudenter uppgick till 182, en ökning med 15 studenter jämfört med 2017.

Studentutbytet med tredje land, dvs. länder utanför det europeiska ekonomiska samarbetsrådet (EES), har ökat under året. Antalet utresande studenter var 19 och antalet inresande 64. Skillnaden vad gäller de inresande är dock marginell jämfört med 2017 då antalet var 62.

Under året har det varit ett stort fokus på att vända de senaste årens negativa trend vad gäller utresande utbytesstudenter. Högskolan har genomfört en rad informations- och marknadsföringsinsatser gentemot studenter samt arbetat med att förbättra och förtydliga utresandeprocessen. UHR:s pilotprojekt, som handlade om det akademiska värdet av mobilitet, har avslutats efter två års deltagande. Redan under 2018 går det att konstatera en markant ökning av sökande till utlandsstudier. Detta kan direkt relateras till de åtgärder och aktiviteter som bedrivits inom ramen för projektet.

Könsfördelningen bland utbytesstudenterna är relativt jämn. Männerna är något fler, såväl bland utresande som inresande studenter. Andelarna är ungefär lika stora i båda grupperna. Informationsteknologiutbildningens deltagande i UHR-projektet kan vara en av orsakerna till att andelen män som bedrivit utlandsstudier är något högre än andelen kvinnor. Inom informationsteknologi är majoriteten av studenterna män. När det gäller de inkommande tredjelandsstudenterna utgör kvinnorna en något större andel än männen. Bland Högskolans studenter som reser till ett land utanför EES-området är fördelningen den motsatta, med något fler män än kvinnor.

Enligt utvecklingsplanen ska den del av mobiliteten som rör studier och praktik utomlands mätas för en students sammantagna studietid. Målet är att av de studenter som årligen tar ut en examen ska minst 15 % ha studerat eller praktiserat utomlands. Som framgår av tabell 17 har denna andel endast utgjort 3 % år 2018. Det ökande antalet utresande studenter borde

dock medföra att andelen som studerar eller praktiserar utomlands under sin sammantagna studietid ökar på sikt.

Tabell 17: Av de studenter som tagit ut en examen från Högskolan har minst 15 % studerat eller praktiserat utomlands under en del av sin studietid

	2018	2017	2016
Studier eller praktik utomlands under del av studietid – andel av samtliga registrerade studenter	3 %	3 %	4 %
-varav andelen kvinnor/män*	72/28	-	-

Källa: Ladok. *Könsuppdelade uppgifter redovisas med start år 2018. Uppgifter för 2017 och 2016 kan inte tas fram i efterhand p.g.a. nya Ladok.

I gruppen av studenter som har studerat eller praktiserat utomlands under sin studietid är andelen kvinnor avsevärt högre än andelen män, 72 % jämfört med 28 %. Könsfördelningen i studentpopulationen i sin helhet har varit relativt jämn under de senaste åren, med drygt 50 % kvinnor och knappt 50 % män. Det är därför tydligt att kvinnor i högre grad än män väljer någon form av utlandsvistelse under sin studietid.

När det gäller personalmobilitet har Högskolan under året haft nio utresande samt tre inresande lärare. Vidare har fyra utresande samt två inresande personalutbyten för teknisk/administrativ personal genomförts. Jämfört med 2017 noteras att antalet utresande personer minskat inom den sistnämnda gruppen. Antalet utresande inom denna grupp 2017 var tio.

Studieavgiftsfinansierad verksamhet

Antalet registrerade avgiftsskyldiga studenter 2018 var 109, en ökning med 31 studenter jämfört med 2017. Intäkterna från studieavgifter har ökat till 6 671 tkr jämfört med 4 686 tkr 2017, trots en ökning av antalet återbetalningsärenden. Totalt har cirka 40 % av studenterna rekryterats via agenter (av Högskolan anlidade rekryterare). Knappt en tredjedel av alla avgiftsskyldiga registrerade studenter, 27 %, kommer från Indien. Merparten av studenterna från Indien, drygt 90 %, har rekryterats av agenter. Andelen kvinnor bland de avgiftsskyldiga studenterna har ökat och motsvarar 46 % 2018.

Av samtliga avgiftsskyldiga studenter har cirka 40 % finansierat sina studier med stipendier, främst från UHR och Svenska institutet (SI). Sammantaget utgör dessa stipendieprogram en betydande del av tillgängliga stipendier för Högskolans avgiftsskyldiga studenter och de spelar därför en avgörande roll för Högskolans studieavgiftsfinansierade verksamhet.

Andelen kvinnor i gruppen av studenter inom den avgiftsfinansierade utbildningen har ökat markant jämfört med 2017. År 2018 utgjorde andelen kvinnor i denna grupp 46 %, såväl av det totala antalet studenter som av antalet helårsstudenter.

Tabell 18: Antalet avgiftsskyldiga studenter

	2018	2017	2016
Antalet avgiftsskyldiga studenter	109	78	60
-varav andelen kvinnor/män (%)	46/54	36/64	35/65
Helårsstudenter	57	47	40
-varav andelen kvinnor/män (%)	46/54	36/64	35/65
Helårsprestationer	42	36	39
-varav andelen kvinnor/män (%)	50/50	39/61	38/62
Studieavgifter (tkr)*	6 671	4 686	4 546

Källa: Ladok, Unit4. *I summan ingår studie- och anmälningsavgifter, stipendier från UHR, Svenska institutet, STINT, Science without Border samt US Department of Veterans Affairs.

Den studieavgiftsfinansierade verksamheten har inte påverkat antalet inresande studenter från tredjeland inom ramen för utbytesavtal och inte heller Högskolans övriga utbytesverksamhet. Högskolan har inte antagit studenter genom separat antagning under 2018.

Samarbete med Migrationsverket

Samarbetet med Migrationsverket har blivit bättre under året, då myndigheten i större utsträckning än tidigare har varit öppen för dialog med lärosätena. Det finns en större förståelse för att processen kring studenter kan skilja sig från andra individer som söker uppehållstillstånd. De stramare migrationsreglerna gör dock fortfarande att vissa studenter förlorar möjligheten att fortsätta utbildning. Exempelvis godtar inte Migrationsverket lärosätenas bedömning av skäl för studieuppehåll, utan dessa studenter får lämna landet eftersom de inte får förlängt uppehållstillstånd. Önskvärt vore att Migrationsverket kan ha en högre flexibilitet i de enskilda bedömningarna, särskilt när det gäller studenter som är i slutfasen av sin utbildning.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Utvecklingen av forskning och utbildning på forskarnivå under 2018 presenteras i tre avsnitt. Indelningen, som utgörs av avsnittet *publicering*, *utbildning på forskarnivå* och *forskningsfinansiering* grundas på den struktur som finns i Högskolans utvecklingsplan.

Publicering

Mål i Högskolans utvecklingsplan för år 2022 om publicering:

- Andelen publikationer i de kanaler som räknas som de mest ledande och prestigefyllda inom respektive fält är minst 25 %.
- Andelen högt citerade artiklar, dvs. artiklar som finns bland de 10 % mest citerade inom respektive fält inom en fyraårsperiod, är minst 10 %.
- Andelen publikationer som utgörs av internationell sampublicering är minst 40 %.

Det totala antalet publikationer har ökat starkt under 2018, se tabell 19. En uppgång noteras främst i antalet konferensartiklar och antalet bokkapitel. Kategorin tidskriftsartiklar har ökat något från det positiva värde som uppnåddes 2017.

Tabell 19: Antalet publikationer

	2018	2017	2016
Totalt	302	262	278*
varav tidskriftsartiklar	194	191	175*
varav böcker	2	1	-
varav konferensartiklar	73	54	67
varav bokkapitel	33	16	33
varav rapporter	-	-	3

Källa: DiVA. *Uppgifterna i tabellen är ändrad, orsaken är att beräkningsgrunden ändrades 2017.

Jämställdhetsaspekt i publiceringsmönster

För att synliggöra jämställdhetsaspekten i publiceringsmönstret görs en sammanställning av publikationerna uppdelat på andel män och kvinnor som författat publikationer.

Tabell 20: Andelen kvinnor och män i procent av författare med hemvist vid Högskolan

	2018	2017	2016
Fördelning totalt - Andelen kvinnor/män	34/66	40/60	36/65

Källa: Interna uppgifter

Den könsmissiga fördelningen bland publikationsförfattarna ligger över tid på 35-40 % kvinnor och 60 – 65 % män.

Inom de olika forskningsmiljöerna varierar dock fördelningen mer, beroende på om forskningsområdena traditionellt är mansdominerade (exempelvis ingenjörsvetenskap) eller kvinnodominerade (exempelvis omvårdnad).

För att sätta siffrorna i relation till helheten kan jämförelse göras med proportionen 43 % kvinnor och 57 % män bland lärare som är forskarutbildade, d.v.s. med lägst doktorsexamen. Även beaktat rörelsen i siffrorna över tid så visar jämförelsen en tydlig tendens till snedfördelning, där disputerade män publicerar vetenskapligt i högre grad än disputerade kvinnor. De kvinnor som publicerar gör det dock i högre grad i ledande och prestigefyllda kanaler än vad som är fallet för män, se tabell 21.

Vetenskaplig publicering

Utvecklingen år 2018 ser mycket bra ut vad gäller andel vetenskapliga publikationer i de kanaler som räknas som de mest ledande och prestigefyllda publiceringskanalerna inom respektive fält. En kraftig ökning noteras jämfört med de två föregående åren, vilket är ett resultat av Högskolans målmedvetna arbete med publiceringsstrategier. Ungefär en tredjedel av Högskolans publikationer under 2018 skedde i ledande och prestigefyllda kanaler. Det målvärde om 25 % som utvecklingsplanen har pekat ut för 2022 uppnåddes redan under 2017, se tabell 21. Som grund för den beräkning som görs används de s.k. norska, danska respektive finska listorna för vetenskapliga publikationskanaler. Den könsmissiga fördelningen bland författarna utgörs av 39 % kvinnor och 61 % män.

Tabell 21: Andelen publikationer i ledande och prestigefyllda kanaler

	2018	2017*	2016*
Andelen publikationer i de mest ledande och prestigefyllda kanalerna inom respektive fält	32 %	25 %	22 %
-varav andelen kvinnor/män (%)	39/61	-	-

Källa: DiVA. *Könsuppdelade uppgifter har inte tagits fram för 2016 – 2017 p.g.a. det merarbete som detta kräver.

2018 års värde för andelen högt citerade artiklar har gått ner, vilket signalerar en utveckling bort från målvärdet om 10 %. Det är dock en relativt liten mängd artiklar som utgör underlag för värdet, varför en enskild artikels citeringar kan få en förhållandevis stor påverkan. Det är framför allt den långsiktiga trenden för andelen högt citerade artiklar som är intressant att iaktta. Den könsmissiga fördelningen bland artikelförfattarna är jämn.

Tabell 22: Andelen högt citerade artiklar

Fyraårsperiod	2014-2017	2013-2016*	2012-2015*
Andelen högt citerade artiklar inom en fyraårsperiod	7,8 %	8,0 %	8,6 %
-varav andelen kvinnor/män (%)	55/45	-	-

Källa: Web of Science. *Könsuppdelade uppgifter har inte tagits fram för de tidigare åren p.g.a. det merarbete som detta kräver.

Målet för 2022 gällande sampublicering med internationella forskare är satt till 40 %. Denna andel uppnåddes redan under 2017, se tabell 23. Indikatorn för 2018 visar på en fortsatt positiv utveckling med en ökad andel internationella forskningssamarbeten. Den könsmissiga fördelningen bland publikationsförfattarna är jämn med 49 % kvinnor och 51 % män.

Tabell 23: Andelen internationell sampublicering

	2018	2017*	2016*
Andelen publikationer som utgörs av internationell sampublicering	41 %	40 %	35 %
-varav andelen kvinnor/män (%)	49/51	-	-

Källa: DiVA. *Könsuppdelade uppgifter har inte tagits fram för 2016 – 2017 p.g.a. det merarbete som detta kräver.

Utbildning på forskarnivå

Mål i Högskolans utvecklingsplan för år 2022 om utbildning på forskarnivå:

- Högskolan har rätt att i egen regi bedriva utbildning på forskarnivå inom tre områden.
- Antalet utfärdade doktorsexamina under åren 2017–2022 är minst 70. Av dessa hör minst 40 till den utbildning som genomförs i egen regi.
- Antalet forskarstuderande som antas under åren 2017–2022 är minst 90. Av dessa antas minst 50 inom utbildning som genomförs i egen regi.

Examenstillstånd

Högskolan har i dagsläget examenstillstånd för utbildning på forskarnivå inom området informationsteknologi. Enligt utvecklingsplanen ska det befintliga examenstillståndet utnyttjas som en samlande och institutionsöverbyggande kraft. I utvecklingsplanen finns också ett uttalat mål om att i egen regi bedriva forskarutbildning inom ett område kopplat till hälsa och vård samt inom ytterligare ett område. Arbetet med en ansökan om utbildning på forskarnivå inom området hälsa och digitalisering inleddes under 2017 och har fortsatt under 2018. Ansökan beräknas vara färdigställd inom ett par år och kommer då att lämnas till

Universitetskanslersämbetet.

Under 2018 genomfördes en intern uppföljning av Högskolans egen utbildning på forskarnivå inom informationsteknologi. Berörda institutioner sammanställde en självvärdering och en extern bedömargrupp lämnade ett yttrande. Uppföljningen kommer resultera i en rapport där utbildningens styrkor och utvecklingsområden lyfts fram.

Högskolans ambition är att även fortsatt kunna bedriva utbildning på forskarnivå inom de områden där Högskolan saknar eget examenstillstånd för utbildning på forskarnivå, detta inom ramen för strategiska allianser med andra lärosäten. Under 2018 har sådan samverkan bland annat funnits med Jönköping University, Högskolan i Borås och Högskolan i Halmstad. Samverkan har också skett via avtal som tecknats för enskilda forskarstuderande, bland annat med Linköpings universitet, Göteborgs universitet och Örebro universitet.

Volym och anställningsform

Totalt antal forskarstuderande¹ vid Högskolan uppgick i december 2018 till 66 personer, en minskning jämfört med 76 personer 2017, se tabell 24. Antalet forskarstuderande antagna till Högskolans egen forskarutbildning ökade med en person jämfört med 2017, medan antalet forskarstuderande antagna vid andra lärosäten minskade med elva personer.

Majoriteten, 70 %, av det totala antalet forskarstuderande är antagna till Högskolans egen forskarutbildning inom informationsteknologi. Detta är en fortsatt ökning jämfört med 2017 då andelen var 59 %. För övriga forskarstuderande under 2018 är merparten antagna vid Jönköping University (12 %) samt Göteborgs universitet (9 %).

Både totalt och inom Högskolans egen forskarutbildning är majoriteten av forskarstuderande män, med en något större andel män inom Högskolans egen utbildning än totalt sett. Den större andelen män inom Högskolans egen utbildning är i paritet med andra liknande utbildningar nationellt.

Tabell 24: Antalet forskarstuderande per år

	2018	2017	2016
Antalet antagna forskarstuderande totalt	66	76	72
-varav andelen kvinnor/män (%)	33/67	38/62	35/65
varav antagna inom utbildning i egen regi	46	45	41
-varav andelen kvinnor/män (%)	24/76	31/69	27/73

Källa: Interna uppgifter

Under 2018 antogs 15 nya forskarstuderande, se tabell 25. Av dessa antogs 12 till Högskolans egen utbildning inom informationsteknologi och övriga tre till utbildning vid annat lärosäte. Totalt sett av de personer som antogs under 2018 var majoriteten män och av de som antogs till Högskolans egen utbildning var majoriteten också män. Andelen kvinnor som antagits till utbildning på forskarnivå under 2018 har minskat jämfört med 2017.

¹ Avser de som är antagna till utbildning på forskarnivå oavsett aktivitetsgrad.

Tabell 25: Antalet nya forskarstuderande per år

	2018	2017	2016
Antalet nya forskarstuderande totalt	15 (32)	17	16 (63)
-varav andelen kvinnor/män (%)	20/80 (31/69)	47/53 (41/59)	31/69 (28/72)
varav antagna i egen regi	12 (22)	10	10
-varav andelen kvinnor/män (%)	17/83	50/50	20/80

Källa: Interna uppgifter. Ackumulerade värden från en sexårsperiod anges inom parentes, där ny sexårsperiod inleddes 2017, enligt indikator i utvecklingsplanen 2017-2022.

Forskarstudierna finansieras genom anställning, antingen genom doktorandanställning, vid Högskolan alternativt annat lärosäte, eller annan anställning, vid Högskolan eller hos annan arbetsgivare inom näringsliv eller offentlig sektor. Av det totala antalet forskarstuderande vid Högskolan i december 2018, är merparten anställda vid Högskolan som doktorander (56 %) eller har annan anställning inom Högskolan till exempel som adjunkter (26 %). Övriga (18 %) har annan anställning hos arbetsgivare inom näringsliv eller offentlig sektor.

Examina på forskarnivå

Under 2018 har tio av Högskolans forskarstuderande avlagt doktorsexamen, varav åtta inom Högskolans eget examenstillstånd för utbildning på forskarnivå i informationsteknologi. Därutöver avlades en licentiatexamen inom det egna examenstillståndet och en genom samverkan med annat lärosäte, se tabell 26.

Tabell 26: Antalet utfärdade doktorsexamina och licentiatexamina per år

	2018	2017	2016
Antalet doktorsexamina totalt	10 (15)	5	9 (62)
-varav andelen kvinnor/män (%)	30/70	20/80	22/78
varav antalet examina inom utbildning i egen regi	8 (9)	1	3 (7)
-varav andelen kvinnor/män (%)	13/87	0/100	0/100
Antalet licentiatexamina totalt	2 (4)	2	4
-varav andelen kvinnor/män (%)	100/0	50/50	50/50
varav antalet examina inom utbildning i egen regi	1 (2)	1	3
-varav andelen kvinnor/män (%)	100/0	0/100	67/33

Källa: Ladok, interna uppgifter. Ackumulerade värden från en sexårsperiod anges inom parentes, där ny sexårsperiod inleddes 2017, enligt indikator i utvecklingsplanen 2017-2022.

Den genomsnittliga bruttostudietiden² för samtliga personer som avlagt doktorsexamen under 2018 var 5 år. Detta innebär en minskning jämfört med 2017 då genomsnittstiden var 7,5 år. För de som erhållit licentiatexamen var den genomsnittliga bruttostudietiden 5,5 år under 2018, jämfört med 1,1 år under 2017. Den längre bruttostudietiden för licentiatexamen år 2018 förklaras av en generellt lägre aktivitetsgrad under hela studieperioden och den korta bruttostudietiden för licentiatexamen 2017 förklaras av tillgodoräknande av forskarstudier vid annat lärosäte. Då antalet licentiatexamina som avläggs varje år är lågt leder det till stora svängningar i den genomsnittliga bruttostudietiden. För doktorsexamen är den genomsnittliga bruttostudietiden under 2018 jämförbar mellan män och kvinnor, 4,9 år

² Den totala tiden i utbildningen beräknad som "antal kalenderhalvår från antagning till utfärdad examen/2" utan hänsyn tagen till aktivitetsgrad.

respektive 5,3 år. När det gäller licentiatexamen kan inga jämförelser mellan könen göras, då det enbart var kvinnor som avlade examen under 2018.

Den genomsnittliga bruttostudietiden³ för de personer som avlagt doktorsexamina inom Högskolans egen examensrätt under 2018 var 5,1 år och för de som avlagt licentiatexamen 5 år (en person). Den långa bruttostudietiden för licentiatexamen förklaras genom en generell låg aktivitetsgrad under hela utbildningen. För doktorsexamen är den genomsnittliga bruttostudietiden något kortare för män med 5,0 år, jämfört för kvinnor 6,5 år (baserat på en person). Den längre bruttostudietiden för kvinnor förklaras av en något lägre aktivitetsgrad (50 %) i början på utbildningen.

Studentinflytande

Doktorandrådet, som är en förening under Studentkåren, har varit aktivt under 2018. Rådet samlar forskarstuderande inom all utbildning på forskarnivå vid lärosätet, dvs. både den som ges i egen regi och den som bedrivs i samverkan med andra lärosäten. Representanter utsedda av rådet har deltagit i det kontinuerliga arbetet som bedrivs inom fakultetsnämnden och styrgruppen för utbildning på forskarnivå i informationsteknologi. Representanter har även medverkat i den uppföljning som inletts av utbildningen på forskarnivå i informationsteknologi. Vidare har en representant för forskarstuderande funnits med i rådet för forskningsetiska frågor och i projektgruppen mot korruption och oetiskt handlande.

Forskningsfinansiering

Mål i Högskolans utvecklingsplan för 2022 om forskningsfinansiering:

- *Forskningsintäkterna utgör minst 40 % av Högskolans totala intäkter. Målvärdet grundas på en prognos där utbildningsvolymen i stort sett är oförändrad jämfört med utgångsläget år 2016.*
- *Andelen extern forskningsfinansiering av de totala intäkterna för Högskolans forskning är minst 70 %.*
- *Andelen intäkter från de tre forskningsråden Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd och Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande av de totala intäkterna för forskning är minst 10 %.*
- *Andelen intäkter som utgörs av EU-medel av de totala intäkterna för forskning är minst 10 %.*

Den ekonomiska utvecklingen för forskningen är ett resultat av Högskolans strategi att fokusera på behovsmotiverad forskning. Förutsättningarna för att erhålla finansiering för sådan forskning, där det på kort eller lång sikt finns ett identifierat behov, är generellt sett goda.

Forskningsintäkter

Av Högskolans totala intäkter utgörs 30 % av forskningsintäkter, se tabell 27. Sett över tid noteras en positiv trend, vilket kan förklaras av att Högskolan fokuserar på att söka och erhålla externa forskningsmedel.

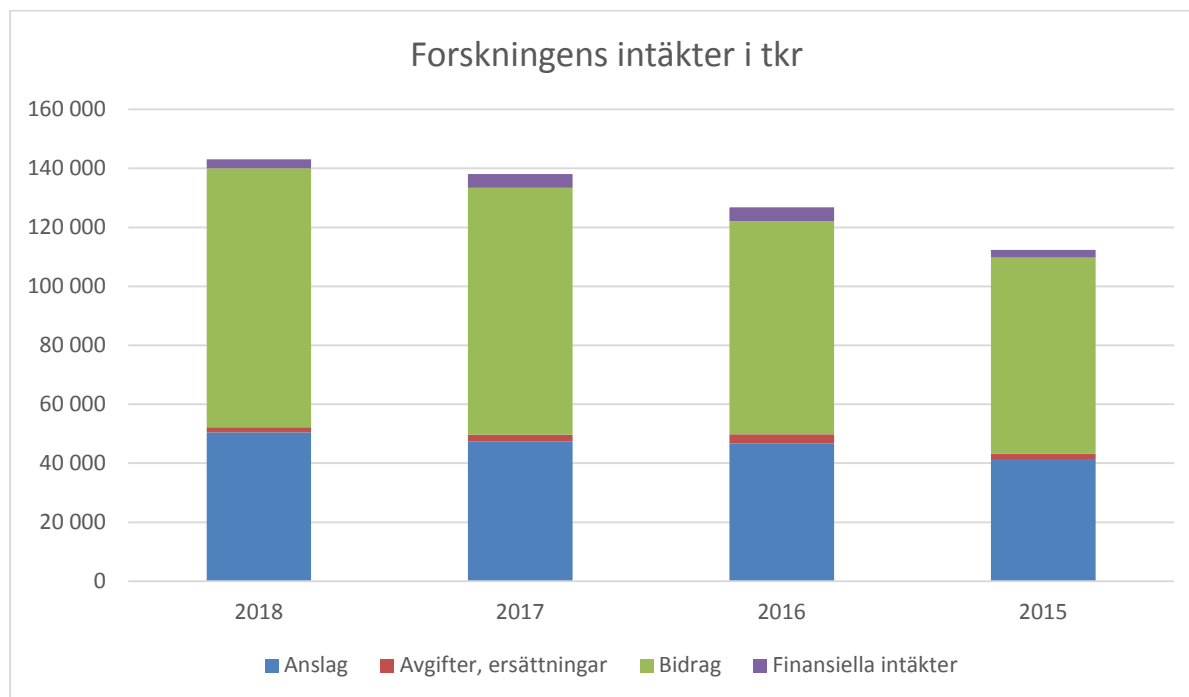
³ Den totala tiden i utbildningen beräknad som "antal kalenderhalvår från antagning till utfärdad examen/2" utan hänsyn tagen till aktivitetsgrad.

Tabell 27: Andelen forskningsintäkter av Högskolans totala intäkter

	2018	2017	2016
Andelen forskningsintäkter	30 %	30 %	28 %

Källa: Unit4

Forskningens intäkter, det vill säga de periodiserade inbetalningarna, illustreras i figur 1. Fördelningen mellan anslag, avgifter och ersättningar, bidrag samt finansiella intäkter visar att en viss ökning har skett av anslagsdelen och bidragsdelen under 2018. Sett över en fyraårsperiod är trenden för forskningsintäkterna mycket positiv. Omslutningen har ökat från 112 mnkr 2015 till 143 mnkr 2018.

Figur 1: Forskningens intäkter i tkr. Källa Unit4

Andelen externfinansierad forskning, det vill säga bidrag, avgifter och finansiella intäkter, utgör 65 % av de totala forskningsintäkterna, se tabell 28. Sett mot målbilden att andelen extern finansiering ska utgöra 70 % av forskningsmedlen år 2022 kan konstateras att trenden mattats något jämfört med de föregående två åren.

Tabell 28: Andelen extern forskningsfinansiering av de totala intäkterna för forskning

	2018	2017	2016
Andelen forskningsfinansiering	65 %	66 %	63 %

Källa: Unit4

Högskolan har i sin utvecklingsplan en uttalad ambition att höja andelen intäkter från tre av de statliga forskningsråden; Vetenskapsrådet, Forte och Formas. I tabell 29 redovisas utvecklingen för denna andel. Andelen intäkter från de tre forskningsråden uppgår till 3,5 % av de totala intäkterna för forskning 2018. Detta innebär att andelen, efter att ha varit konstant i tre år (2015-2017), nu har gått ner. Detta kan ställas i kontrast mot att andelen EU-finansiering har ökat, se tabell 30.

Tabell 29: Andelen intäkter från VR, Forte och Formas av de totala intäkterna för forskning

	2018	2017	2016
Andelen forskningsintäkter	3,5 %	4 %	4 %

Källa: Unit4

Ett strategiskt arbete för att öka finansieringen från EU:s olika ramprogram påbörjades under 2014 med stöd av särskilda medel ur myndighetskapalet. Denna satsning har kraftigt accelererat andelen EU-medel de senaste tre åren, vilket redovisas i tabell 30. Andelen EU-finansiering uppgick 2018 till drygt 16 % av de totala intäkterna för forskning.

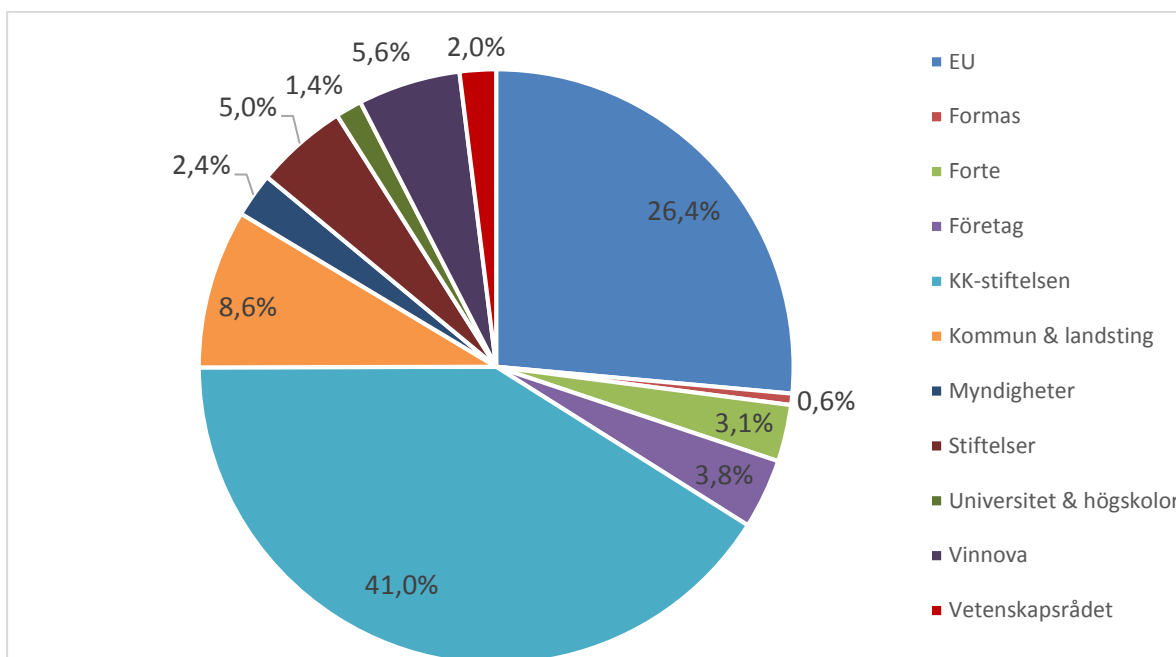
Utvecklingsplanens målvärde för 2022 om att 10 % av forskningsintäkterna ska utgöras av EU-medel har därmed fortsatt överträffats och satsningen som Högskolans styrelse inledde 2014 för att öka andelen forskningsmedel från EU har haft effekt.

Tabell 30: Andelen forskningsintäkter som utgörs av EU-medel av de totala intäkterna för forskning

	2018	2017	2016
Andelen forskningsintäkter	16 %	13 %	7 %

Källa: Unit4

När det gäller bidragsdelen av forskningsintäkterna så är fördelningen relativt lik föregående år. Noteras kan att KK-stiftelsens dominerande andel ökade under året, liksom även andelen från Vinnova. Andelen intäkter som utgörs av EU-medel har också ökat, se figur 2.

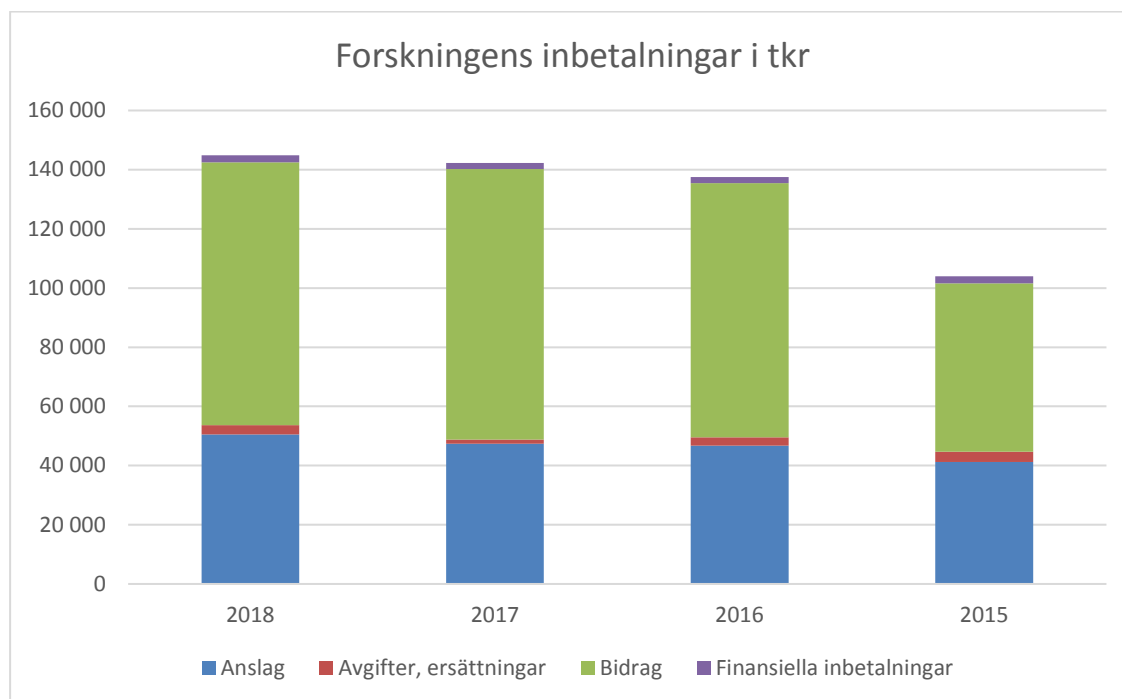

Figur 2: Olika finansiärers andelar av bidragsintäkterna, i procent, år 2018.

Källa: Unit4

Forskningens inbetalningar

Utvecklingen för forskningens inbetalningar sedan 2015 framgår av figur 3. För 2018 noteras en ökning. Den beror på att forskningsanslaget har ökat.

Figur 3: Forskningens inbetalningar i tkr. Källa: Unit4

Forskningens ekonomiska resultat presenteras mer utförligt i avsnittet Ekonomiskt resultat och prestationer.

Samverkan, nyttiggörande och forskningskommunikation

Mål i högskolelagen (1992:1434) om samverkan:

- *I högskolornas uppgift ska ingå att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet samt verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta (1 kap 2 §).*

År 2018 har ett antal aktiviteter genomförts i syfte att skapa, utveckla och fördjupa olika typer av samverkan relaterat till Högskolans verksamhet. En del sådana aktiviteter ryms inom områden som redovisas i andra delar av årsredovisningen, exempelvis anpassning av utbildningsutbudet till det omgivande samhällets behov, se sid 16.

Dialog och kunskapsutbyte har under året skett mellan akademi och arbetsliv skett inom ramen för olika samverkansplattformar. Under 2018 fanns följande samverkansplattformar etablerade; Sweden Game Arena, Centrum för Ledarskap och Arbetsliv i Skaraborg, Industrial Innovation Arena, Bioscience for Society och Privacy, Information and Cyber Security samt Skaraborgs Hälsoteknikcentrum. Plattformarna är knutna till olika forsknings- och utbildningsmiljöer vid Högskolan.

Möjligheterna till ökad samverkan mellan Högskolan och det omgivande samhället främjas

också av de samarbetsavtal som ingåtts med olika intressenter i närområdet. Inom ramen för avtalen med Skövde kommun och Skaraborgs kommunalförbund har samverkan under året skett inom exempelvis följande områden: Näringslivsutveckling, kunskaps- och kompetensutveckling inom kommunal vård och omsorg, bostads- och lokalfrågor samt marknadsföringsfrågor. Dialogmöten har hållits för att diskutera och bidra till gemensamma intressen.

Samverkan med omgivande samhälle utgör också en viktig del i Högskolans arbete med att söka examenstillstånd på forskarnivå inom hälso- och vårdområdet. Under året har diskussioner förts kring möjligheten att öka antalet gemensamma forskningsprojekt inom områden som är relevanta för planerad utbildning på forskarnivå. Diskussionerna har framförallt förts med Skaraborgs kommunalförbund, Skaraborgs sjukhus, primärvården och Skaraborgsinstitutet.

En väl fungerande kontakt med de tidigare studenterna, alumnerna, är betydelsefullt. Antalet alumner kopplade till Högskolans LinkedIn-konto har ökat under året. En utredning har genomförts att nyttja som underlag för satsningar på ökad samverkan med alumnerna.

Nyttiggörande

Under 2018 har Högskolans innovationsrådgivning etablerats på ett mer strukturerat sätt och ett antal projekt har verifierats för ökad nytta. En ökad samverkan kring innovationsrådgivning har etablerats med framförallt Högskolan i Borås, Högskolan i Halmstad, Högskolan Väst och Jönköping University. Detta har dels gjorts inom ramen för Innovationspartnerskapet Väst som leds av Chalmers tekniska högskola, dels via direkta samverkansaktiviteter mellan lärosätena.

Forskningskommunikation

Under 2018 har Högskolan sammanställt och kommunicerat ut ett stort antal forskningsnyheter av bredare intresse. Nyheterna har förmedlats till pressen men också via insatser på sociala medier mot allmänheten. Högskolan är ansluten till tjänsten Expertsvar, där journalister som står i begrepp att rapportera om ett område kan söka lämpliga experter att intervjua. Årets forskningsnyheter har publicerats på expertsvar.se och på Twitter-kontot forskning.se.

Under 2018 har det även bedrivits en mängd utåtriktade aktiviteter med syfte att på ett enkelt sätt berätta om Högskolans forskning. Exempel på dessa är genomförande av Forskarfredag och Forskar Grand Prix. Ett antal öppna populärvetenskapliga caféer har hållits under året. De senare genomförs i samarbete mellan Högskolan, Folkuniversitetet och Skaraborgs Senioruniversitetet. Högskolans bibliotek har genomfört en föreläsningsserie, benämnd "20 minuter om...". Syftet har varit att sprida kunskap om det egna lärosätets forskning, framför allt till studenter men även till andra intresserade.

Attraktivitet och synlighet för Högskolans utbildning

Mål i Högskolans utvecklingsplan om attraktivitet och synlighet:

- *Högskolans utbildningar är så attraktiva och kända att det i genomsnitt finns minst 1,6 behöriga förstahandssökande per antagen till program och kurs.*

I syfte att skapa attraktivitet och synlighet för Högskolans utbildningar har det under året främst bedrivits arbete med digital marknadsföring och personliga möten. Visst fokus har

även lagts på synlighet i det offentliga rummet. Den digitala marknadsföringen har riktats till olika målgrupper, via annonser, filmer och artiklar om Högskolan och de olika utbildningar som erbjuds. Personliga möten har främst skett vid olika utbildningsmässor, såväl nationella som lokala, samt vid den dataspelskonferens som arrangerades i Skövde under hösten.

Ett stort fokus har lagts på att öka söktrycket till ingenjörsutbildningarna. I insatserna ingick, förutom personliga möten och digital marknadsföring, en satsning på reklamfilm. Filmen *Jag är ingenjör* visades regionalt på SF Bio. Andra aktiviteter kopplade till filmen genomfördes också. Målet var att, både kortsiktigt och på längre sikt, väcka ett intresse för ingenjörsutbildning. I dessa rekryteringssatsningar – och i arbetet som rör rekrytering till övriga utbildningar – inkluderas åtgärder som syftar till att bredda rekryteringen, dvs. attrahera grupper som är underrepresenterade i Högskolans utbildningar.

Tillsammans med Skövde kommun har Högskolan och Studentkåren under året arbetat med att stärka Skövde som utbildningsort. Förhoppningen är att Skövde inom en snar framtid åter ska bli årets studentstad.

Tabell 31: Antalet behöriga förstahandssökande per antagen till program och kurs

	Ht 2018	Ht 2017	Ht 2016
Totalt	0,9	1,1	1,2
-varav kvinnor/män	0,8/1,0	1,0/1,1	1,2/1,2

Källa: SCB: Sveriges officiella statistik, Statistiska meddelanden UF 46 SM 1801, UF 46 SM 1701, UF 46 SM 1601

Utvecklingsplanens mål om ökat antal behöriga förstahandssökande per antagen följs upp via den statistik som SCB presenterar årligen. Som framgår av tabell 31 har söktrycket minskat under jämförelseperioden. Denna utveckling ligger i linje med den nationella trenden för högskoleutbildning under de senaste åren, med färre sökande och fler antagna. Orsaker är främst det goda arbetsmarknadsläget samt att ungdomar i åldrarna 19-24 år har minskat i antal totalt sett.

Andelen antagna är något högre bland kvinnor än bland män de två senaste åren. Nationellt är trenden den motsatta vilket förklaras av att kvinnor i större utsträckning söker sig till utbildningar inom områdena hälso- och sjukvård samt social omsorg, vilka generellt sett har ett högt söktryck, medan män i större utsträckning söker utbildningar inom områdena teknik och tillverkning där söktrycket generellt sett är svagt. Denna skillnad gäller även vid Högskolan, men utjämnas av IT- och dataspelsutbildningarna, vilka har ett högt söktryck och i hög grad attraherar män.

Uppdragsutbildning

Högskolan erbjuder kompetensutveckling för yrkesverksamma genom uppdragsutbildning. Utbildningarna ges som seminarier eller föreläsningar, poänggivande eller icke poänggivande, på campus eller på distans. Uppdragsutbildningarna och annan uppdragsverksamhet baseras på den forskning som bedrivs vid Högskolan i Skövde.

Som visas i tabell 32 uppgick intäkterna till 4 827 tkr, vilket är en minskning från föregående år med 37 %.

Tabell 32: Uppdragsverksamhet i tkr

	2018	2017	2016
Uppdragsverksamhet	6 058	10 351	10 259
varav uppdragsutbildning	4 827	7 660	6 779

Källa: Unit4

Under året har Högskolan genomfört och påbörjat 44 uppdragsutbildningar för 31 olika uppdragsgivare. I tabell 33 framgår det att totalt 868 personer har deltagit i uppdragsutbildning. Av dessa har 258 personer deltagit i poänggivande kurser vilket motsvarar 22 helårsstudenter. Detta är en minskning från 2017 med 37 helårsstudenter. Ökningen av fristående kurser har påverkat efterfrågan på uppdragsutbildning. Ett ökat fokus på forskning samt de senaste årens ämnesprofileringar har också successivt påverkat Högskolans utbud.

Tabell 33: Antalet deltagare inom uppdragsutbildning

	2018	2017	2016
Helårsstudenter inom poänggivande kurser*	22	59	44
-varav andelen kvinnor/män (%)	41/59	51/49	50/50
Antalet deltagare i poänggivande kurser*	258	682	581
-varav andelen kvinnor/män (%)	57/43	62/38	61/39
Antalet deltagare i ej poänggivande kurser**	610	669	1 331
-varav andelen kvinnor/män (%)	65/35	64/36	62/38

*Källa: Ladok. **Interna uppgifter

Området hälsa och lärande står fortsatt för den största volymen av uppdragsutbildning med en bredd av olika poänggivande kurser. Ett exempel är Framtidens ledarskap - ett paket med kurser som också är ett samarbete mellan Högskolans institutioner. Ett nytt avtal har tecknats även för kommande år. Västra Götalandsregionen har avsatt medel för kompetensutveckling inom hälso- och sjukvårdsområdet. En del i denna satsning är en uppdragsutbildning för specialistsjuksköterskor inom anestesi och operationssjukvård. Överenskommelsen har ingåtts under 2018 och den ettåriga utbildningen startar i januari 2019.

Andra exempel på uppdragsutbildningar under året: Styrkefokuserade, motiverande samtal med inslag av empati och yrkesetik, Avancerad problemlösning (Green belt) inom industrin, och Informationssäkerhet.

Bibliotek

Mål i högskoleförordningen om högskolebibliotek:

- *Ett högskolebibliotek ska avgiftsfritt ställa litteratur ur de egna samlingarna till andra högskolebiblioteks förfogande (2 kap 16 §).*

Mål i bibliotekslagen om högskolebibliotek:

- *Det ska finnas tillgång till högskolebibliotek vid alla universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434). Dessa bibliotek ska svara för biblioteksverksamhet inom de områden som anknyter till utbildning och forskning vid universitetet eller högskolan (12 §).*

Högskolebiblioteket har under året verkat som en central resurs för informations- och litteraturförsörjning.

Arbetet med omställning till öppen vetenskap har fortsatt tillsammans med andra lärosäten inom ramen för Bibsamkonsortiet. I juni 2018 strandade dock förhandlingarna mellan Bibsam och förlaget Elsevier. Detta innebar att Högskolan, liksom alla andra lärosäten i landet, sedan dess inte haft tillgång till nya nummer av Elseviers tidskrifter. Avtal med andra förlag har tecknats och visat sig vara gynnsamma för att stimulera publiceringen av antalet öppet tillgängliga vetenskapliga artiklar. Hittills har forskare på Högskolan publicerat ett 20-tal öppet tillgängliga artiklar inom avtalen.

Som framgår av tabell 34 är antalet redovisade nedladdningar från DiVA väsentligen lägre jämfört 2017. Minskningen beror på att ett förändrat statistikverktyg tagits i bruk, vilket exkluderar nedladdningar från botar och sökmotorer.

Besöken i Studieverkstan av studenter som önskar vägledning i akademiskt skrivande fortsätter att öka, se tabell 34 nedan. Där framgår också att det under 2018 har skett en ökning av antalet registrerade talbokskonton. Studenter med läsnedläggning kan låna kurslitteratur som talböcker.

Tabell 34: Biblioteksverksamhetens utveckling

	2018	2017	2016
Antalet besökare per år ¹	142 851	143 519	147 620
Antalet e-böcker ¹	170 586	147 700	139 000
Antalet tryckta böcker ²	72 371	82 888	108 133
Antalet e-tidskrifter ¹	16 849	15 010	19 168
Antalet tryckta tidskrifter ¹	101	112	118
Antalet lån av tryckta böcker ³	17 535	20 368	24 031
Antalet fjärrinlån inklusive kopior ³	355	428	665
Antalet fjärrutlån, initiala lån ³	611	612	626
Antalet deltagare i undervisning i informationskompetens ¹	3 417	3 348	3 016
Antalet nedladdningar av fulltext från DiVA ⁴	105 150	178 176	163 438
Antalet konsultationer i Studieverkstan ¹	424	396	381
Registrerade talbokskonton ⁵	190	120	78

Källa: ¹Interna uppgifter, ²minskning pga omfattande genomgång av boksamlingen, ³Libris samt Mikromarc, ⁴DiVA Wiki, ⁵MTM

Lika villkor

Arbetet för lika villkor har sin grund i diskrimineringslagen (2008:567).

- *Diskrimineringslagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. I lagen anges att det inom en verksamhet måste genomföras aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter (1 kap 1 § och 3 kap 1 §).*

Uppdrag i regleringsbrevet för budgetår 2018:

- *Universitet och högskolor får i uppdrag att synliggöra sitt förebyggande och främjande arbete för att motverka sexuella trakasserier.*

Under 2018 har nya styrdokument för Högskolans arbete med lika villkor tagits fram. En samordningsgrupp för lika villkor har också bildats, vars främsta uppgift är att på olika sätt stödja arbetet med frågorna i organisationen. Högskolans webbsidor om lika villkor har reviderats och olika informationsinsatser, som till exempel workshops, har genomförts för chefer, medarbetare och studenter. En modell för integrering av aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter har börjat utformas under året.

Som ett led i arbetet mot alla former av diskriminering och trakasserier genomfördes i slutet av 2017 samt i slutet av 2018 enkätundersökningar riktade till all personal. Den genomsnittliga svarsfrekvensen var 46 %. Undersökningarna visade ett förhållandevis gott resultat. Av de svarande upplevde 90 % att de *inte* varit utsatta för diskriminering i arbetet och 94 % att de *inte* varit utsatta för trakasserier eller sexuella trakasserier i arbetet. Utfallet resulterade i handlingsplaner med tillhörande aktiviteter. Ett särskilt arbete har genomförts för att främja öppenhet rörande frågor om diskriminering och trakasserier. Bland annat har fallbeskrivningar utformats, lämpade för gruppdiskussioner inom avdelningar och institutioner.

Frågor om diskriminering och trakasserier ingick även i den studentbarometer som genomfördes hösten 2018. Svarsfrekvensen uppgick tyvärr bara till 27 % för programstudenterna och 18 % för den totala gruppen av studenter. Flertalet av de studenter som deltog, 80 %, upplever att lärosätet är fritt från diskriminering. Vidare svarade 95 % av respondenterna *nej* på frågan om hen under de senaste 12 månaderna hade blivit utsatt för sexuella trakasserier i samband med studierna. Resultatet ger, trots låg svarsfrekvens, ett underlag för arbetet med att vidareutveckla studenternas studiemiljö. Detta inbegriper särskilda åtgärder i förebyggande arbete mot diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier.

När det gäller studenter med funktionsnedsättning som fått tillgång till särskilt pedagogiskt stöd har antalet ökat kraftigt de senaste två åren. År 2016 uppgick antalet till 210 medan siffran 2018 var 307, vilket motsvarar en ökning om 46 %. För att möta de behov som finns har olika insatser genomförts under året, bland annat rekrytering av fler studentmentorer, fler personer som ger anteckningsstöd och ökad tillgång till rättstavningsprogram.

Jämställdhet

Mål i högskolelagen (1992:1434) om jämställdhet och mångfald:

- *I högskolornas verksamhet skall jämställdhet mellan kvinnor och män alltid iakttas och främjas (1 kap 5 §).*

Mål i regleringsbrevet för budgetåret 2018 vad gäller jämställdhetsintegrering:

- *Åtgärder och resultat utifrån jämställdhetsintegreringsplanen ska redovisas i årsredovisningen.*
- *Universitet och högskolor ska i årsredovisningen också redovisa hur de beaktar jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel.*

Under året har ett aktivt jämställdhetsarbete bedrivits, i enlighet med den handlingsplan för jämställdhetsintegrering som upprättades 2017. Nedan följer redovisning enligt de fem effektmål som har satts upp i handlingsplanen.

Högskolan erbjuder en normmedveten utbildning och en studiemiljö med mindre könsbundna studieval och som inte påverkas av kön eller föreställningar om kön.

Under året har olika åtgärder vidtagits, riktade mot studenter innan de har rekryterats och kommit till Högskolan. En översyn har skett gällande hur olika utbildningar marknadsförs och vilket bildspråk som används vid rekrytering. Syftet med arbetet var bland annat att i rekryteringsarbetet nå fler studenter av underrepresenterat kön.

Flera institutioner har genomfört egna kartläggningar av hur studentpopulationen ser ut och när man behöver vara observant på risken för sned könsfördelning i utbildningen. Ett konkret exempel är att den könsmissiga snedrekrytering har diskuterats med de externa lärcentra som Högskolan samarbetar med inom butikschefsutbildningen.

Högskolan erbjuder medarbetare såväl som framtida medarbetare en arbetsplats som präglas av normmedvetenhet och där arbetsmiljö, rekrytering, karriärvägar och kompetensutveckling inte påverkas av kön eller föreställningar om kön.

För att stärka normmedvetenheten på arbetsplatsen ägnades en av årets två personaldagar åt temat jämställdhetsintegrering. På agendan fanns exempelvis jämställdhetsintegrering vid kursutveckling och jämställd forskningsfinansiering. En utbildning kring jämställdhetsintegrering har även genomförts för ledamöter i fakultetsnämnden och representanter för utbildningskommittéerna.

En översyn har under året gjorts av arbetet med rekryteringar för att upptäcka och korrigera systematiska skevheter och missgynnande rutiner. På flera institutioner har också kartläggning gjorts av den könsmissiga fördelningen. Kartläggningen har gjorts relaterat till anställningsform, medellön samt andel forskning eller kompetensutveckling. Syftet var att upptäcka och åtgärda eventuella könsmissiga skevheter.

Stöd i form av en extern konsult har erbjudits ledningsgrupper under året och en majoritet av ledningsgrupperna har använt sig av denna möjlighet.

Jämställdhetsperspektiven är integrerade i strategiska och stödjande verksamhetsprocesser samt i styrande dokument.

Jämställdheten ses som en viktig kvalitetsfråga. Ansvar för strategisk ledning och uppföljning av jämställdhetsintegreringen har därför lagts på rektors kvalitetsråd.

I de huvudsakliga strategiska verksamhetsprocesserna (årsredovisning och verksamhetsplanering) har jämställdhetsperspektivet beaktats. I årsredovisningen har en könsuppdelning av resultatuppgifterna införts i större utsträckning än tidigare. I den revidering som har gjorts av dokumentet som styr processen med verksamhetsplanering och budget betonas jämställdhetsaspekten i högre grad än tidigare.

Jämställdhetsaspekter är också integrerade i det nya kvalitetssystem för utbildning som har implementerats under året.

Genus och jämställdhet är en integrerad del i Högskolans utformning, genomförande och uppföljning av utbildningar.

Jämställdhetsperspektivet har särskilt granskats i de processer för inrättande av nya utbildningsprogram som ägt rum under året. På samma sätt har jämställdhet varit en aspekt som har ingått i de uppföljningar som skett av pågående utbildning.

På samtliga institutioner har man på olika sätt arbetat med att konkret integrera jämställdhetsperspektivet i utbildningen. Medarbetare har till exempel arbetat med att normkritiskt skärskåda och analysera utbildningen i dess olika delar.

Under året har en analys av utfallet av disciplinnämndens ärenden genomförts, för att se om det finns ett mönster av ojämlig behandling och bedömning av kvinnor respektive män. Underlaget kommer att analyseras och fortsättningsvis diskuteras av disciplinnämnden.

En normmedvetenhet präglar fördelningen av personella resurser, processen med forskningsansökningar och tilldelning av forskningsmedel.

Ett normmedvetet förhållningssätt vid tillsättning av akademiska uppdrag är ett ständigt pågående arbete. Som ett led i detta arbete har till exempel en institution arbetat fram mer transparenta processer för tillsättning av uppdrag.

Under året har projektmedel delats ut inom ramen för en särskild strategisk satsning, bland annat kopplat till digitalisering för hållbar utveckling. En granskning har påbörjats av dessa satsningar när det gäller könsmässig fördelning av såväl projektledarskap som omfattning av projektmedel. Det preliminära resultatet visar på en jämn fördelning vad gäller projektledarskap men en snedfördelning när det gäller projektens omfattning räknat i kronor.

Högskolan ingick 2014 i Statskontorets undersökning med jämställdhetsfokus på hur forskningsanslag fördelas. En uppföljning av denna undersökning har sedan dess gjorts av Högskolan för att ur ett jämställdhetsperspektiv följa fördelningen av Högskolans forskningsanslag. Trenden går mot en mer jämställd fördelning, se tabell 35.

Tabell 35: Fördelning av forskningsmedel

	2018	2017	2016
Total fördelning av forskningsmedel (verks 23 och 24) -varav andelen kvinnor/män (%)	37/63	35/65	34/66

Källa: Agresso, Unit4

Medarbetare

Som framgår av Högskolans utvecklingsplan är medarbetarna lärosätets viktigaste tillgång. Högskolan ska vara en attraktiv arbetsplats dit potentiella medarbetare söker sig och där redan anställda medarbetare ges förutsättning för utveckling.

Viktiga aspekter för att skapa en attraktiv arbetsplats är väl etablerade strukturer för kompetensförsörjning och kompetensutveckling, en god arbetsmiljö och, inte minst, en god kultur där positiva värden betonas och främjas. Grunden för detta utgörs av ett professionellt ledarskap och ett aktivt medarbetarskap.

De personalrelaterade frågorna presenteras i fyra avsnitt, *personalstruktur, kompetensförsörjning, arbetsmiljö och bisysslor*.

Personalstruktur

Vid Högskolan fanns i december 2018 totalt 542 personer anställda, motsvarande 455,8 årsarbetskrafter, tabell 36. Jämfört med 2017 är det en ökning med två personer, och minskning med cirka två årsarbetskrafter.

Totalt sett är könsfördelningen bland personalen vid Högskolan jämn med 51 % kvinnor och 49 % män. Könsfördelningen skiljer sig dock mellan olika personalkategorier. Inom lärarkåren är 45 % kvinnor och 55 % män. Kategorierna doktorander och annan forskande och undervisande personal är mansdominerade medan kategorierna teknisk/administrativ personal inom verksamhetsstödet och institutionerna samt bibliotekspersonal är kvinnodominerade. Könsfördelningen är totalt sett oförändrad jämfört med föregående år. Personalstrukturen presenteras i sin helhet i tabell 36.

Chefsbefattningar och ledningsuppdrag bemannades under 2018 av totalt 40 personer. Könsfördelningen är jämn, med 21 kvinnor och 19 män. I jämförelse med 2017 har andelen kvinnor ökat, från knappt 45 % till drygt 50 %.

Av alla anställningar vid Högskolan är 87 % tillsvidareanställningar, undantaget anställningar som per definition är tidsbegränsade. Bland lärarpersonalen har 89 % en tillsvidareanställning. Bland teknisk/administrativ personal och bibliotekspersonal har 84 % en tillsvidareanställning.

Genomsnittsåldern för alla anställda är 46 år vilket är i nivå med övrig statlig sektor. Under året har Högskolan inte haft några stora pensionsavgångar. Några större pensionsavgångar är heller inte att vänta under den kommande tioårsperioden.

Tabell 36: Antalet anställda per 31 december 2018 (årsarbetskrafter inom parantes)

	2018			2017			2016 ⁴		
	Totalt	K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M
Professor (inklusive adjungerade professorer och gästprofessorer)	44 (28,6)	15 (10,4)	29 (18,3)	37 (24,5)	13 (9,1)	24 (15,4)	35 (24,1)	12 (8,2)	23 (15,9)
Biträdande professor	21 (16,4)	13 (10,2)	8 (6,2)	25 (18,4)	13 (9,9)	12 (8,5)	23 (21,0)	10 (8,7)	13 (12,3)
Lektor (inklusive adjungerade och kliniska lektorer)	135 (110,7)	55 (42,0)	80 (68,7)	134 (107,6)	53 (41,4)	81 (66,2)	147 (119,1)	57 (46,1)	90 (73,0)
Lektor, biträdande	16 (14,5)	8 (7,6)	8 (6,9)	19 (18,9)	9 (8,9)	10 (10,0)	18 (16,8)	8 (6,8)	10 (10,0)
Postdoktor	4 (4,0)	2 (2,0)	2 (2,0)	7 (6,8)	5 (5,0)	2 (1,8)	6 (6,0)	5 (5,0)	1 (1,0)
Adjunkt (inklusive adjungerade adjunkter)	98 (81,7)	49 (37,2)	49 (44,6)	105 (93,4)	51 (42,9)	54 (50,5)	104 (88,9)	48 (37,5)	56 (51,3)
Lärarpersonal totalt	318 (255,8)	142 (109,2)	176 (146,6)	327 (269,6)	144 (117,2)	183 (152,4)	333 (275,8)	140 (112,3)	193 (163,5)
varav disputerade	219 (173,5)	94 (73,1)	125 (100,5)	223 (177,2)	95 (76,2)	128 (101,0)	230 (187,9)	93 (75,7)	137 (112,2)
Annan undervisande och forskande personal	31 (21,7)	9 (7,2)	22 (14,5)	31 (20,9)	7 (5,3)	24 (15,6)	30 (21,0)	6 (4,0)	24 (17,0)
Doktorander*	34 (33,8)	12 (12,0)	22 (21,8)	32 (31,7)	11 (10,8)	21 (20,9)	26 (24,0)	9 (7,0)	17 (17,0)
Teknisk/administrativ personal verksamhetsstöd	133 (121,2)	90 (81,9)	43 (39,4)	125 (113,7)	82 (74,4)	43 (39,3)	121 (109,0)	79 (71,3)	42 (37,7)
Teknisk/administrativ personal institutionerna	12 (10,0)	10 (8,7)	2 (1,3)	10 (7,5)	9 (6,5)	1 (1,0)	14 (12,1)	12 (10,2)	2 (1,9)
Bibliotekspersonal	14 (13,3)	11 (10,3)	3 (3,0)	15 (14,1)	12 (11,1)	3 (3,0)	14 (12,8)	11 (10,0)	3 (2,8)
Anställda totalt	542 (455,8)	274 (229,3)	268 (226,5)	540 (457,5)	265 (225,1)	275 (232,4)	538 (454,4)	257 (214,6)	281 (239,8)

Källa: Primula. *Uppgifterna avser anställningar som doktorand.

⁴ Från och med 2016 ingår personer anställda på vikariat (vikarie för någon annan person) i det totala antalet anställda. Tidigare år har dessa personer tagits bort från statistiken.

Kompetensförsörjning

Förordning om årsredovisning och budgetunderlag:

- *Myndigheten skall redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. I redovisningen skall det ingå en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål (3 kap 3 §).*

Mål i Högskolans utvecklingsplan för år 2022 om andelen professorer och lärare med doktorsexamen:

- *Andelen av professorer av lärarpersonalen är minst 20 %. Andelen lärare med doktorsexamen av lärarpersonalen är minst 75 %.*

Mål i regleringsbrevet för budgetåret 2018 vad gäller rekryteringsmål för professorer:

- *Under 2017 – 2019 har lärosätet ett mål för könsfördelningen bland nyrekryterade professorer om 43 % kvinnor. I målet inkluderas befordrade professorer och gästprofessorer, men inte adjungerade professorer.*

Mål i Högskolans utvecklingsplan för år 2022 om jämställdhet inom forskning:

- *Minst 45 % av Högskolans professorer är kvinnor. Inom varje forskningsmiljö är minst en tredjedel av professorerna kvinnor och minst en tredjedel män.*

Högskolan har under året arbetat med att utveckla formerna för rekrytering i syfte att attrahera efterfrågad kompetens till institutioner och avdelningar vid verksamhetsstödet. Olika insatser för kompetensutveckling av personalen har genomförts, bland annat genom högskolegemensamma personaldagar och en digital kompetensplattform. Ett arbete inom området *tillitsbaserad styrning* har startat genom medverkan i Tillitsdelegationen nätverk för myndigheter. Arbetet har en tydlig koppling till Högskolans arbete med medarbetarskap.

Behov av ledarutveckling finns kontinuerligt och ett antal individer har påbörjat ledarskapsutbildning inom ett högskolegemensamt konsortium. Parallellt har interna insatser för chefer genomförts. Ledningsgruppsutveckling har skett med stöd av externa konsulter. Chefer har haft möjlighet till individuell ledarutveckling genom chefsupportprogram och i vissa fall individuellt mentorskap. För de akademiska ledarna har ett arbete fortsatt i syfte att stärka och synliggöra akademiska karriärvägar.

Professorer och lärare med doktorsexamen

Antalet professorer⁵ har ökat under året från 37 till 44 personer. En ökning syns också vad gäller andelen professorer av lärarpersonalen. Andelen uppgår 2018 till 14 %, jämfört med 11 % under de två senaste åren. Utvecklingsplanens mål är att andelen ska uppgå till 20 %.

Högskolan hade 21 biträdande professorer 2018. En avsikt med anställningsformen är att

⁵ I kategorin professor inkluderas befordrade professorer, adjungerade professorer och gästprofessorer till skillnad från tabell 38 där regleringsbrevet anger följande kriterier - I målet inkluderas befordrade professorer och gästprofessorer, men inte adjungerade professorer.

skapa förutsättningar för fortsatt meritering till professor.

Andelen lärare med doktorsexamen var 69 % år 2018, jämfört med 68 % år 2017. Utgångspunkten är att i första hand rekrytera lärare med doktorsexamen för att nå utvecklingsplanens målvärde på 75 %. Måluppfyllelsen påverkas dock av flera faktorer än nyanställningar, som t.ex. antalet nyanställda lärare totalt sett, antalet disputationer bland befintlig personal, antalet anställda som slutar sin anställning, och är därför svår att förutsäga och styra i detalj.

Tabell 37: Andelen* professorer av lärarpersonalen och andelen* lärare med doktorsexamen

	2018	2017**	2016
Andelen professorer av lärarpersonalen	14 %	11 %	11 %
varav andelen kvinnor/män	34/66	35/65	34/66
Andelen lärare med doktorsexamen	69 %	68 %	69 %
varav andelen kvinnor/män	43/57	43/57	40/60

Källa: Primula. *Andelen utgår från antalet personer inom gruppen lärare med doktorsexamen och professorer av lärarpersonalen. **Från 2017 redovisas andel doktorsexamen av alla lärare, tidigare år redovisades andel doktorsexamen av de tillsvidareanställda lärarna.

Andelen professorer som är kvinnor är under jämförelseperioden 34-35 %. Ambitionen enligt Högskolans utvecklingsplan är att minst 45 % av professorerna är kvinnor, senast år 2022. Bland lärarpersonalen är 45 % kvinnor och Högskolan bedömer att andelen lärare med doktorsexamen som är kvinnor respektive män är rimlig i förhållande till andelen anställda lärare som är kvinnor respektive män.

Av de nyrekryterade professorerna under året är 30 % kvinnor, en ökning jämfört med 2017 då motsvarande siffra var 25 %. Målet i regleringsbrevet är att andelen kvinnor bland de nya professorerna ska öka avsevärt mer, till 43 % år 2019.

Tabell 38: Andelen kvinnor bland nyrekryterade professorer⁶

	2018	2017	2016
Andelen kvinnor	30 %	25 %	0 %

Källa: Primula

I utvecklingsplanen anges även mål för könsfördelningen inom gruppen professor i varje forskningsmiljö. Som framgår av tabell 39 når två forskningsmiljöer målet om en könsfördelning bland professorer motsvarande en tredjedel av respektive kön. Jämfört med föregående år är detta en förbättring. Övriga miljöer uppvisar en hög grad av sned könsmässig fördelning bland professorer. Siffrorna bygger på det totala antalet personer med anställningsformen professor (inklusive adjungerade professorer), oavsett tjänstgöringsgrad.

⁶ I kategorin professor, i tabell 38, anger regleringsbrevet följande kriterier - I målet inkluderas befordrade professorer och gästprofessorer, men inte adjungerade professorer.

Tabell 39: Andelen professorer som är kvinnor respektive män inom Högskolans forskningsmiljöer

	2018	2017
Framtidens företagande (andelen kvinnor/män)	33/67	25/75
Hälsa och lärande (andelen kvinnor/män)	75/25	75/25
Informationsteknologi (andelen kvinnor/män)	8/92	13/87
Systembiologi (andelen kvinnor/män)	40/60	33/67
Virtual Engineering (andelen kvinnor/män)	11/81	0/100

Källa: Primula

Arbetsmiljö

Mål i Högskolans utvecklingsplan för år 2022 om arbetet med arbetsmiljö:

- *Högskolans medarbetare är mycket nöjda med sin arbetsmiljö. Medarbetarindex (eller motsvarande) i de medarbetarundersökningar som görs är för samtliga medarbetare minst 80 % och för chefer minst 85 %.*

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete har bedrivits under året. Inom ramen för detta arbete genomfördes en medarbetarundersökning våren 2018. Resultatet av undersökningen mättes i form av prestationsnivå – och inte, som i tidigare undersökningar, genom ett medarbetarindex. Resultatvärdet för 2018 är därför inte jämförbart med målvärdet i utvecklingsplanen eller med de medarbetarundersökningar som gjorts tidigare.

Prestationsnivån har ett maxvärde om 100 och för Högskolan visar resultatet värdet 64. Högskolan befinner sig därmed i den s.k. komfortzonen (värde 60-70). Övriga zoner är zon för förändringskraft (värde 70-uppåt) samt kritisk zon (under 60). Ett så högt värde som möjligt är eftersträvanvärt. Efter genomförd medarbetarundersökning har handlingsplaner för ett fortsatt arbetsmiljöarbete tagits fram vid institutionerna och avdelningarna. En arbetsgrupp har också tillsatts under året i syfte att utreda hur Högskolan bäst mäter, följer upp och arbetar förebyggande med arbetsmiljöfrågor. Ett arbete i samarbete med Partsrådet under temat "Ett hållbart arbetsliv" har startat under hösten 2018 och kommer att fortgå under 2019.

Friskvård

Högskolan har 2018, som tidigare, erbjudit medarbetarna ett friskvårdsbidrag som nyttjas genom en friskvårdsportal. Syftet med friskvårdsbidraget är att uppmuntra alla medarbetare till friskvårdsaktiviteter. Styrke- och konditionsträning står för den aktivitet som utnyttjats mest, följt av massage och kampsporter. Under året har flera aktiviteter med avsikt att sprida kännedom om friskvårdsbidraget genomförts.

Tabell 40: Nyttjandegrad av friskvårdsbidraget

	2018	2017	2016
Nyttjandegrad	59 %	56 %	53 %
Aktiveringsgrad	60 %	58 %	56 %
Antalet medarbetare som tilldelats bidrag	586*	600*	585*
Antalet aktiverade medarbetare	352	348	328

Källa: ActiWay. *Bidraget tilldelas initialt 1 januari respektive år till befintligt anställda och sedan sker tilldelningen löpande till nyanställda för den delen av året de arbetar. Nyttjandegrad är förhållandet mellan tilldelad summa och nyttjad summa av friskvårdsbidraget Aktiveringsgrad är förhållandet mellan antal anställda och antal som nyttjat friskvårdsbidraget.

Sjukfrånvaro

I tabell 41 redovisas de anställdas sjukfrånvaro som andelen sjukfrånvarotimmar av total tillgänglig arbetstid. I uppgifterna ingår även sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda tillgängliga arbetstid. Den totala sjukfrånvaron är 3,2 % under 2018, vilket är en minskning med 0,2 % jämfört med 2017.

Vidare redovisas också den andel av sjukfrånvaron som avser långtidssjukskrivning (sjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer) i förhållande till total sjukfrånvaro. Totalt har andelen långtidssjukskrivna ökat med 1,9 % jämfört med 2017. De fördjupade analyser som genomförts visar att några individer står för en förhållandevis hög andel av långtidssjukfrånvaron och att denna andel har ökat. Högskolan fortsätter sitt arbete med noggranna och regelbundna uppföljningar av sjukfrånvaron. Ett aktivt arbete med förebyggande och rehabiliterande insatser för medarbetare som riskerar att hamna i sjukskrivning liksom för redan sjukskrivna fortgår. Under 2018 har chefsutbildningar genomförts i syfte att tidigt upptäcka arbetsrelaterad ohälsa. Ett samarbete med Partsrådet har inletts där utgångspunkten varit Högskolans medarbetarundersökning och specifikt området arbetsrelaterad utmattning. Möjligheter till förebyggande arbete både på grupp och individnivå finns sedan tidigare både genom chefsupportprogram liksom genom företagshälsovården.

Tabell 41: Andelen sjukfrånvaro i procent av arbetstid

	2018	2017	2016
Totalt	3,2	3,4	3,2
Kvinnor	4,5	3,9	4,5
Män	2,0	2,9	2,0
Anställda - 29 år	0,3	0,9	1,7
Anställda 30 - 49 år	3,5	3,4	3,9
Anställda 50 år -	3,3	3,8	2,2
Andel långtidssjukskrivna (60 dagar eller mer)*	72,8	70,9	67,2

Källa: Primula. *Andelen långtidssjukskrivna är presenterad som andel av total sjukfrånvaro.

Bisysslor

Under 2018 har Högskolan arbetat med handlingsplanen från föregående år i syfte att öka anmälningsgraden av bisysslor. Under året har även riktlinjer för bisysslor reviderats och en utbildning i bisysslor för chefer anordnats. Målet är att alla medarbetare ska anmäla om man har eller inte har bisyssla.

Under 2018 har 74 % av medarbetarna redovisat huruvida man har eller inte har bisyssla, vilket är en ökning med 14 % jämfört med 2017.

Ekonomiskt resultat och prestationer

Förordning om årsredovisning och budgetunderlag:

- *Myndigheten ska redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och till vad regeringen, i förekommande fall, har angett i regleringsbrev eller i något annat beslut.*

Resultatredovisningen ska främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader.

Resultatredovisningen ska lämnas enligt en indelning som myndigheten bestämmer, om inte regeringen har beslutat annat (3 kap 1 §).

Myndigheten ska fördela verksamhetens totala intäkter och kostnader enligt den indelning som följer av 1 § tredje stycket (3 kap 2 §).

Mål i regleringsbrevet för budgetåret 2018 vad gäller upphandling:

- *Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa hur de vid upphandlingar som överstiger gällande tröskelvärden har arbetat med att uppfylla de nya kraven på kollektivavtalsenliga villkor som följer av 17 kap. 2-5 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.*

Ekonomiskt resultat

Samlad verksamhet

Resultatet för Högskolans samlade verksamhet uppgår under 2018 till -20,5 miljoner kronor, se tabell 42. Resultatet fördelas med -6,8 miljoner kronor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive -13,7 miljoner kronor för forskning och utbildning på forskarnivå. Resultatet beror bland annat på omställning av utbildningsutbudet enligt utredningar under 2016, budgeterade satsningar för ökad forskning och digitalisering samt orealiserad värdeförändring på finansiella tillgångar.

De totala intäkterna uppgår under 2018 till 470 miljoner kronor vilket innebär en marginell ökning jämfört med 2017. År 2017 var de totala intäkterna 459 miljoner kronor. Under budgetåret svarar anslagen för huvuddelen av intäkterna, 75 %. Anslagsfinansieringen har minskat något de senaste åren, jämförelsetalen för 2017 var 75 % respektive 2016 var 77 %. Vi ser en ökning av icke anslagsfinansiering främst inom forskning och utbildning på forskarnivå. Inom forskningsområdet noteras en fortsatt tillväxt motsvarande cirka 10 % per år för forskning finansierad av bidrag.

Tabell 42: Intäkter, kostnader och verksamhetsutfall

<i>Belopp i tkr</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Intäkter*	469 573	458 911	459 501
varav anslag	354 527	344 167	354 313
varav avgifter	21 058	23 201	22 310
varav bidrag	90 715	86 587	77 904
Kostnader	-490 085	-474 342	-462 893
Verksamhetsutfall	-20 512	-15 431	-3 392

Källa: Regleringsbrev 2018, Unit4, Ladok. *I de totala intäkterna ingår även - förutom anslag, avgifter och bidrag - finansiella intäkter.

Årets underskott om -20,5 miljoner kronor kommer att balanseras i Högskolans myndighetskapskapital. Myndighetskapskapitalet uppgick vid utgången av 2018 till 93,3 miljoner kronor. Högskolans styrelse har fattat ett strategiskt beslut om att arbeta ned myndighetskapskapitalet till som lägst 50Mkr eller 10 % av omsättningen genom olika strategiska insatser.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

För 2018 uppgick antalet anslagsfinansierade helårsstudenter till 3 435. Det är en ökning med 78 helårsstudenter i jämförelse med 2017 års utfall. Högskolan tror att våra strategiska satsningar på anpassning av verksamheten, framåt kommer innebära ett större antal studenter. Mellan 2017 och 2016 var minskningen 299 helårsstudenter. Högskolan når inte upp till takbeloppet utan understiger takbeloppet med 5,0 Mkr.

De totala intäkterna inom området uppgår till 326 miljoner kronor, se tabell 43. Intäkterna utgörs sedan flera år tillbaka till 93 % av anslag. Kostnaderna hamnar i stort sett på samma nivå som 2017. En viss ökning av personalkostnader har skett under året. Avgifter har minskat något under 2018. Uppdragsutbildningar har prioriterats ned till förmån för anslagsfinansierad utbildning. Bidragen ligger på samma nivå som 2017.

Tabell 43: Resultaträkning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

<i>Belopp i tkr</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Verksamhetens intäkter			
Anslag	304 004	296 744	307 607
Avgifter	19 382	20 894	19 239
Bidrag	2 890	2 897	5 596
Finansiella intäkter	219	241	240
Summa intäkter	326 495	320 776	332 682
Verksamhetens kostnader			
Personal	-229 226	-227 147	-225 422
Lokaler	-47 740	-46 787	-48 708
Övrig drift	-43 746	-46 250	-47 327
Finansiella kostnader	-690	-709	-735
Avskrivningar	-11 934	-12 863	-15 108
Summa kostnader	-333 336	-333 756	-337 300
Verksamhetsutfall	-6 841	-12 980	-4 618
Transfereringar			
Medel från statsbudgeten för finansiering av bidrag	896	758	826
Medel från myndigheter för finansiering av bidrag	2 710	3 456	1 698
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	78	45	240
Lämnade bidrag	-3 684	-4 259	-2 764
Summa transfereringar	0	0	0
Resultat	-6 841	-12 980	-4 618

Källa: Regleringsbrev 2018, Unit4, Ladok

Det sammantagna resultatet (kapitalförändringen) för området utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgår till -6,8 miljoner kronor.

Uppdragsutbildning

I tabell 44 redovisas resultatet inom uppdragsverksamheten, inom området utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Intäkterna för uppdragsutbildning har minskat vid jämförelse med 2017. Högskolan har inte lagt stort fokus på detta område, prioritering har legat på anslagsfinansierade studenter.

Tabell 44: Resultaträkning för uppdragsverksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

<i>Belopp i tkr</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Verksamhetens intäkter			
Avgifter	5 115	8 255	7 323
Bidrag	943	2 096	2 936
Finansiella intäkter	0	0	0
Summa intäkter	6 058	10 351	10 259
Verksamhetens kostnader			
Personal	-4 473	-8 312	-8 125
Lokaler	-281	-486	-655
Övrig drift	-978	-1 363	-1 264
Finansiella kostnader	0	0	0
Avskrivningar	0	17	-36
Summa kostnader	-5 732	-10 144	-10 080
Verksamhetsutfall	326	207	179
Transfereringar			
Medel från myndigheter för finansiering av bidrag	736	551	493
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	78	45	116
Lämnade bidrag	-814	-596	-609
Summa transfereringar	0	0	0
Resultat	326	207	179

Källa: Unit4

Redovisning av den samlade avgiftsfinansierade verksamheten, enligt särskild tabell i regleringsbrevets bilaga 4, lämnas i årsredovisningens finansiella del.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Intäkterna inom området forskning och utbildning på forskarnivå fortsätter att öka för sjätte året i rad. Lärosätet har en 65 % ökning av forskningens intäkter mellan 2012 – 2018.

Intäkterna uppgår till 143,1 miljoner kronor, se tabell 45, 64,7 % av intäkterna utgörs av externa medel. Bidragsintäkterna har ökat med 4,1 miljoner kronor i förhållande till 2017. Lärosätet kan konstatera att bidragen till forskningen har haft en årlig tillväxt med 10 % per år sedan 2010. Ökningen följer de mål som finns i Högskolans utvecklingsplan för perioden 2017 - 2022. Arbetet med profilering av forskningen vid Högskolan leder till mer komplexa och ekonomiskt större projekt inom vissa områden. Högskolans styrelse har under perioden 2014 – 2016 avsatt särskilda medel som en satsning för att attrahera forskningsfinansiering från EU. Under 2017 – 2018 har arbetet fått effekt.

Personalkostnadsökningen beror på att antalet projekt har ökat under året. Kostnadsökningen kan också tillskrivas styrelsens satsningar på olika projekt finansierade av högskolans myndighetskaptal. Driftskostnaderna har ökat jämfört med 2017, detta också till följd av ökat antal projekt. Orealiserade värdeförändringar på finansiella anläggningstillgångar har påverkat resultatet för verksamhetsgrenen.

Tabell 45: Resultaträkning för forskning och utbildning på forskarnivå

	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Anslag	50 523	47 423	46 706
Avgifter	1 676	2 307	3 071
Bidrag	87 825	83 691	72 308
varav från forskningsråd	4 984	5 008	5 538
varav från statliga myndigheter	8 267	9 225	11 436
varav från kommun/landsting	7 585	8 047	6 709
varav från EU	23 224	17 569	9 298
varav från svenska företag	3 299	6 814	7 069
varav från svenska org utan vinstsyfte	40 424	36 974	32 258
varav från utländska org utan vinstsyfte	42	54	0
Finansiella intäkter	3 054	4 714	4 734
Summa intäkter	143 078	138 135	126 819
Verksamhetens kostnader			
Personal	-119 214	-112 837	-103 144
Lokaler	-10 754	-9 993	-8 282
Övrig drift	-21 450	-16 929	-13 618
Finansiella kostnader	-4 590	-1	-1
Avskrivningar	-741	-826	-548
Summa kostnader	-156 749	-140 586	-125 593
Verksamhetsutfall	-13 671	-2 451	1 226
Transfereringar			
Medel från myndigheter för finansiering av bidrag	3 941	3 438	742
Övriga medel för finansiering av bidrag	21 320	3 035	31 471
Lämnade bidrag	-25 261	-6 473	-32 213
Summa transfereringar	0	0	0
Resultat	-13 671	-2 451	1 226

Källa: Regleringsbrev 2018, Unit4

I tabell 46 redovisas resultatet inom uppdragsverksamheten, inom området forskning och utbildning på forskarnivå.

Tabell 46: Resultaträkning för uppdragsverksamhet inom forskning och utbildning på forskarnivå

	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Anslag	0	0	0
Avgifter	756	1 764	2 436
Bidrag	0	0	0
Finansiella intäkter	0	0	0
Summa intäkter	756	1 764	2 436
Verksamhetens kostnader			
Personal	-628	-1 615	-2 260
Lokaler	-42	-93	0
Övrig drift	-86	-110	-128
Finansiella kostnader	0	0	0
Avskrivningar	0	0	-100
Summa kostnader	-756	-1 818	-2 488
Verksamhetsutfall	0	-54	-52
Transfereringar			
Medel från myndigheter för finansiering av bidrag	0	0	0
Övriga medel för finansiering av bidrag	0	0	0
Lämnade bidrag	0	0	0
Summa transfereringar	0	0	0
Resultat	0	-54	-52

Källa: Regleringsbrev 2018, Unit4

Redovisning av den samlade avgiftsfinansierade verksamheten, enligt särskild tabell i regleringsbrevets bilaga 4, lämnas i årsredovisningens finansiella del.

Kostnad per prestation

I tabell 47 redovisas Högskolans kostnader per prestation med avseende på kostnad per helårsstudent, helårsprestation och referegranskad vetenskaplig publikation.

Tabell 47: Kostnad per helårsstudent, helårsprestation och publikation

	2018	2017	2016
Kostnad per helårsstudent (kr)*	101 815	95 075	91 274
Kostnad per helårsprestation (kr)*	128 860	112 832	111 671
Kostnad per referegranskad vetenskaplig publikation (kr)**	508 509	536 589	448 550

Källa: *Ladok, Unit4. **Unit4, intern uppgift

Kostnad för prestationer avseende samverkan

Enligt 3 kap. 1§ i Förordningen (SFS 2000: 605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheterna redovisa hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader. Vad gäller prestationer för samverkan kan dessa vara av helt olika karaktär och ekonomiska mått är svåra att definiera och ställa i relation till prestationer. Ett sätt att åskådliggöra prestationer för samverkan kan vara att redovisa andelen av externt finansierad verksamhet i ekonomiska termer som omsättning i relation till total omsättning för grundutbildning respektive forskning, se tabell 48. Detta mått kan påvisa förändringen av samverkan med ekonomiska mått som bas.

Tabell 48: Andel externfinansierad verksamhet i procent

	2018	2017	2016
Grundutbildning	6,9	7,5	7,5
Forskning	64,7	65,7	63,2

Källa: Unit4

Upphandling

Högskolan i Skövde har inte genomfört någon egen upphandling över tröskelvärdet under 2018 utan avropat på ramavtal, dels från Kammarkollegiet och dels från Göteborgs universitet. Högskolan har också deltagit i upphandlingar via Lunds universitet.

Finansiell redovisning

Resultaträkning 2018

Högskolans samlade verksamhet (tkr)

	Not	2018	2017
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		354 527	344 167
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	21 058	23 201
Intäkter av bidrag		90 715	86 588
Finansiella intäkter	2	3 273	4 955
Summa intäkter		469 573	458 911
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-348 440	-339 984
Kostnader för lokaler		-58 494	-56 780
Övriga driftskostnader	4	-65 196	-63 179
Finansiella kostnader	5	-5 280	-710
Avskrivningar och nedskrivningar		-12 675	-13 689
Summa kostnader		-490 085	-474 342
Verksamhetsutfall		-20 512	-15 431
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		896	758
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		6 651	6 894
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	6	21 397	3 080
Lämnade bidrag		-28 944	-10 732
Summa transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	7	-20 512	-15 431

Balansräkning

Balansräkning (tkr)

Tillgångar	Not	2018-12-31	2017-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling		0	0
Rättigheter och andra immateriella anläggnings tillgångar		608	1 259
Pågående immateriella nyanläggningar		40	0
Summa	8	648	1 259
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		24 303	27 960
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		14 748	14 603
Pågående materiella nyanläggningar		12 194	0
Summa	9	51 245	42 563
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	10	71 539	75 028
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		5 638	4 543
Fordringar hos andra myndigheter	11	5 134	5 853
Övriga kortfristiga fordringar	12	23	0
Summa		10 795	10 396
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		16 346	14 844
Upplupna bidragsintäkter		17 109	14 055
Övriga upplupna intäkter		0	0
Summa	13	33 455	28 899
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	14	-9 693	-4 658
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		104 174	121 292
Kassa och bank		0	0
Summa		104 174	121 292
Summa tillgångar		262 163	274 779

Balansräkning (fortsättning)

Balansräkning (tkr)

Kapital och skulder	Not	2018-12-31	2017-12-31
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring		113 851	129 282
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-20 512	-15 431
Summa	15	93 339	113 851
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		539	829
Övriga avsättningar		1 998	554
Summa	16	2 537	1 383
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	17	38 106	44 448
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	18	10 467	9 504
Leverantörsskulder		11 446	8 825
Övriga kortfristiga skulder	19	5 772	5 994
Depositioner		395	395
Förskott från uppdragsgivare och kunder		1 391	746
Summa		67 577	69 912
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		32 537	31 664
Oförbrukade bidrag		56 978	50 605
Övriga förutbetalda intäkter		9 195	7 364
Summa	20	98 710	89 633
Summa kapital och skulder		262 163	274 779

Anslagsredovisning 2018-12-31

Belopp i tkr

Anslag	Benämning	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Om-disponerat anslagsbelopp	In-dragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
16'2:49	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (ramanslag)							
16'2:49:001	Takbelopp	4 658	309 935			314 593	-304 900	9 693
16'2:50	Forskning och utbildning på forskarnivå							
16'2:50:001	Basresurs (ram)	0	50 523			50 523	-50 523	0
	Summa	4 658	360 458	0		365 116	-355 423	9 693

Finansiella villkor	Maximerat belopp i kr	Utnyttjat belopp i kr
Universitet och högskolor får belasta anslagen med kostnader för personskadeförsäkringar för studenter	24	16
Kostnaderna får högst uppgå till 24 kr per helårsstudent		

Tilläggsupplysningar

Kommentarer till noter

Högskolan i Skövde (Högskolan) om ingenting annat anges. Belopp i tkr där inte annat anges.

Undantag

Högskolan har undantag från bestämmelsen om redovisning av anslagsmedel enligt 12 § anslagsförordningen (2011:223).

Högskolan medges undantag från 7 § anslagsförordningen (2011:223) på så sätt att lärosätet får överföra såväl överproduktion som outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst 10 % av takbeloppet till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.

Högskolan medges undantag från bestämmelsen om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av väsentliga uppgifter enligt 2 kap 4 § tredje stycket enligt förordningen (2000:605) årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Högskolan ska i stället lämna uppgifter enligt bilaga 6 till regleringsbrevet ”Väsentliga uppgifter”.

Högskolan har undantag från bestämmelserna om budgetunderlag i 9 kap 3 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Regeringen beslutar om särskilda anvisningar om vilka uppgifter som ska redovisas i budgetunderlaget.

Högskolan medges undantag från bestämmelsen enligt 2 kap 4 § förordningen (2000:605) andra stycket om årsredovisning och budgetunderlag om att i årsredovisningen upprätta och lämna en finansieringsanalys till regeringen.

Högskolan medges undantag från 2 kap 1 § första stycket och 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011: 210) om finansiering av anläggningstillgångar.

Högskolan medges undantag från 25 a § andra och tredje stycket avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Högskolan har följt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till densamma. Högskolan följer god redovisningssed enligt ESV:s allmänna råd till 6 § Förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. Högskolan avviker från allmänna råd utfärdade av ESV vid redovisningen av bärbara datorer samt immateriella anläggningstillgångar. Dessa avvikelser kommenteras i anslutning till aktuell post.

Transfereringar

Årets transfereringar består till stor del av EU-medel i projekt där vi är koordinatörer (ca 11 mkr). Vi är också koordinatörer i projekt finansierat av KK-stiftelsen där transferering också skett (6 mkr). I övrigt består de av medel från Anne-Marie och Gustaf Anders Stiftelse för mediaforskning, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Vinnova, medel från Västra Götalandsregionen som vi transfererar vidare inom forskningssamarbete med Högskolan i Borås, Erasmusmedel, stipendiemedel till 3:e landsstudenter samt medel till Skövde Studentkår från Kammarkollegiet och från vårt anslag.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura har inkommit efter fastställd brytdag (2019-01-04) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. För förbättringsutgifter på annans fastighet ska värdet vara minst 100 tkr.

Följande avskrivningstider tillämpas:

<i>Datorer</i>	<i>3 år</i>
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	<i>3 år</i>
<i>Maskiner, fordon m.m.</i>	<i>5 år</i>
<i>Inredning, möbler m.m.</i>	<i>7 år</i>
<i>Förbättringsutgifter på annans fastighet</i>	<i>10 år</i>

Högskolan avviker från ESV:s allmänna råd till 5 kap 4 § FÅB avseende rekommenderad livslängd för datorer. Högskolan redovisar inte bärbara datorer som anläggningstillgångar utan kostnadsför dem löpande. Anledningen till detta är att utrustningen inte har en ekonomisk livslängd om 3 år på grund av det slitage användningen innebär.

Enligt 5 kap 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag gäller: Utgifter för en utveckling som är av väsentligt värde för myndighetens kommande år ska tas upp som Immateriell anläggningstillgång. Detta innebär att Högskolan tillämpar sedvanliga kriterier även för immateriella anläggningstillgångar som ekonomisk livslängd om minst 3 år och ett värde på minst 20 tkr. För egenutvecklad immateriell anläggningstillgång ska värdet vara minst 100 tkr för att tillgången ska aktiveras.

Värdering av finansiella anläggningstillgångar

Högskolan finansiella anläggningstillgångar värderas till marknadsvärdet 2018-12-31, enligt 5 kap 13 § förordningen (2000:605) årsredovisning och budgetunderlag.

Brytdag

Löpande redovisning avseende räkenskapsåret har gjorts fram till 2019-01-04.

Ersättningar och uppdrag

Ersättningar till Högskolans styrelse år 2018 samt uppgifter om övriga uppdrag (uppdrag som anges är styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag, såväl svenska som utländska).

Styrelsen 2018/2019

Uppgifter om styrelsen enligt 7 kap 2 § FÅB gällande ersättning m.m. till styrelse och ledande befattningshavare.

Allmänna föreläsare	tkr
Ejbyfeldt, Göran	0
Fagrell, Per	33
Falk, Pia	33
Gustafsson, Niklas	15
Kronqvist, Pia	26
<i>Ledamot i Sveriges Radios styrelse</i>	
<i>VD i Scenkonst Öst</i>	
<i>Ledamot i Svensk Scenkonst styrelse</i>	
Lantz, Ann	33
Lifvergren, Svante	26
<i>VD och ordförande i Lean Logic Solutions AB</i>	
Norén, Kerstin	59
<i>Ledamot i Universitetet i Agder</i>	
<i>Ordförande i Vetenskap och allmänhet</i>	
Niklasson, Lars	1 077
<i>Ledamot i Science Park Skövde AB</i>	

Till föreläsarna för verksamheten utgår inget arvode utan dessa fullgör sitt uppdrag inom ramen för sina respektive anställningar.

Gillsjö, Catharina (lektor)	602
Norrström, Niclas (lektor)	425
Syberfeldt, Anna (professor)	802

Föreläsare för studenterna

Borovac, Tommy	33
Bergström, Erik	474
Lindeberg, Victoria	4

Notupplysningar

Noter till resultaträkningen

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2018	2017
§ 4 avgiftsförordningen	7 399	7 898
Avgiftsintäkter från tjänsteexport	6 671	4 686
Avgift enl. 6 kap 1 § Kapitalförsörjningsförordningen	0	0
Offentligrättsliga avgifter	609	721
Uppdragsutbildning	4 827	7 660
Uppdragsforskning	756	1 764
Övrigt	796	472
Summa	21 058	23 201

Not 2 Finansiella intäkter	2018	2017
Ränteintäkter avseende lån i Riksgäldskontoret	216	241
Ränteintäkter från bankmedel	400	507
Utdelning på aktier	1 903	1 569
Orealiserade värdeförändr. för finansiella tillgångar	0	2 638
Reavinst vid avyttring finansiell anläggnings tillgång.	751	0
Övriga finansiella intäkter	3	0
Summa	3 273	4 955

Not 3 Kostnader för personal	2018	2017
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter m.m.	227 598	224 113
Övriga personalkostnader	120 842	115 871
Summa	348 440	339 984

Lön till styrelseledamöter, kommittéer eller ej anställd personal (uppdragstagare) uppgår till 5 326 tkr

Not 4 Övriga driftskostnader	2018	2017
Reparationer, underhåll m.m.	1 579	1 781
Offentligrättsliga avgifter	0	5
Resor, representation, information	10 923	12 894
Inköp av varor	15 244	12 762
Inköp av tjänster	37 450	35 737
Summa	65 196	63 179

Not 5 Finansiella kostnader	2018	2017
Räntekostnader avseende räntekonto RGK	565	622
Räntekostnader avseende leverantörsskulder	2	11
Bankkostnader	52	49
Realiserade valutakursförluster	73	28
Orealiserade värdeförändr. för finansiella tillgångar	4 588	0
Summa	5 280	710

Not 6 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2018	2017
EU	11 378	0
Stiftelser	7 419	1 868
Västra Götalandsregionen	2 523	1 167
Övriga	77	45
Summa	21 397	3 080

Not 7 Årets kapitalförändring (se tabell under not 15)	2018	2017
Kapitalförändring anslagsfinansierad verksamhet	-17 955	-21 423
Kapitalförändring bidragsfinansierad verksamhet	-2 423	5 754
Kapitalförändring avgiftsbelagd verksamhet	-134	238
Kapitalförändring finansiella aktiviteter	0	0
Summa	-20 512	-15 431

Noter till balansräkningen

Not 8 Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för utveckling	2018	2017
IB anskaffningsvärde	4 489	4 489
Tillkommande tillgångar	0	0
Avgående tillgångar	0	0
Anskaffningsvärde UB	4 489	4 489
IB ackumulerade avskrivningar	-4 489	-4 489
Årets avskrivningar	0	0
Avgående tillgångar	0	0
Ackumulerade avskrivningar UB	-4 489	-4 489
Bokfört värde	0	0

Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2018	2017
IB anskaffningsvärde	8 519	8 246
Tillkommande tillgångar	277	273
Avgående tillgångar	-1 675	0
Anskaffningsvärde UB	7 121	8 519
IB ackumulerade avskrivningar	-7 260	-5 815
Årets avskrivningar	-928	-1 445
Avgående tillgångar	1 675	0
Ackumulerade avskrivningar UB	-6 513	-7 260
Bokfört värde	608	1 259
Pågående projekt, inköpta im. anl. tillg., årets ansk. utgifter	40	0
Not 9 Materiella anläggningstillgångar		
Förbättringsutgifter på annans fastighet	2018	2017
IB anskaffningsvärde	58 336	51 286
Tillkommande tillgångar	1 723	7 050
Avgående tillgångar	-96	0
Anskaffningsvärde UB	59 963	58 336
IB ackumulerade avskrivningar	-30 376	-25 328
Årets avskrivningar	-5 380	-5 048
Avgående tillgångar	96	0
Ackumulerade avskrivningar UB	-35 660	-30 376
Bokfört värde	24 303	27 960
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2018	2017
IB anskaffningsvärde	89 881	87 002
Tillkommande tillgångar	6 513	2 879
Avgående tillgångar	-4 642	0
Anskaffningsvärde UB	91 752	89 881
IB ackumulerade avskrivningar	-75 278	-68 082
Årets avskrivningar	-6 368	-7 196
Avgående tillgångar	4 642	0
Ackumulerade avskrivningar UB	-77 004	-75 278
Bokfört värde	14 748	14 603
Pågående nyanläggningar, årets anskaffningsutgift	12 194	0

Not 10 Andra långfristiga värdepappersinnehav

Bokfört värde (marknadsvärde)	2018	2017
Aktiefonder	44 591	48 155
Obligationsfonder	26 948	26 873
Summa	71 539	75 028

Anskaffningsvärde

Aktiefonder	26 984	26 285
Obligationsfonder	28 197	27 798
Summa	55 181	54 083

Beloppen avser medel placerade hos Kammarkollegiets fondförvaltning.

I enlighet med ESV:s allmänna råd till 10§ Donationsförordningen är Högskolans donationer placerade hos Kammarkollegiets fondförvaltning. Kapitalet är placerat enligt följande:

	Ansk värde 181231	Markn värde 181231	Utdelning	Köp	Försäljning	Värdeförändr. 2018
Aktieindexkonsortiet Utland	5 698	10 642	379	379		-1,2 %
Aktiekonsortiet Sverige	21 286	33 949	1 524	1 524	1 955	-4,2 %
Räntekonsortiet	28 197	26 948	400	400		0,3 %

Not 11 Fordringar hos andra myndigheter	2018	2017
Kundfordringar statliga	1 381	1 352
Mervärdesskattfordran	3 747	4 381
Övriga fordringar	6	120
Summa	5 134	5 853

Not 12 Övriga kortfristiga fordringar	2018	2017
Fordringar personal	23	0
Summa	23	0

Not 13 Periodavgränsningsposter	2018	2017
Förutbetalda hyror	12 952	12 523
Upplupna bidragsintäkter (utomstatliga)	11 741	9 664
Övriga periodavgränsningsposter	8 762	6 712
Summa	33 455	28 899

Posten upplupna bidragsintäkter (utomstatliga) består av upparbetade kostnader avseende 28 bidragsfinansierade projekt år 2018. 2017 bestod posten av 32 bidragsfinansierade projekt.

Not 14 Avräkning med statsverket	2018	2017
Avräkning mot statsverket – IB	-4 658	-5 366
Redovisat mot anslag	355 423	344 924
Anslagsmedel som tillförs räntekonto	-360 458	-344 216
Återbetalning av anslagsmedel		0
Skuld avseende anslag i räntebärande flöde	-9 693	-4 658

Not 15 Balanserad kapitalförändring
Redovisning av myndighetskapital m.m.

	Belopp
A. Ackumulerat över- eller underskott (årets och balanserad kapitalförändring)	93 339
B. Årets totala kostnader	490 085
A i procent av B	19 %

Redovisning av kapitalförändring per område

	Balanserad kapital- förändring (A)	Årets kapital- förändring (B)	Summa (A+B)
Verksamhet			
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	99 730	-6 707	93 023
Uppdragsverksamhet (<i>enligt bilaga 4</i>)	822	-134	688
Summa	100 552	-6 841	93 711
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	-33 643	-13 671	-47 314
Uppdragsverksamhet (<i>enligt bilaga 4</i>)	31 257	0	31 257
Förändrad redovisningsprincip finansiella aktiviteter	15 685	0	15 685
Summa	13 299	-13 671	-372

Förändring av myndighetskapitalet (enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, bilaga 8)

	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring i bidragsfinansierad verksamhet	Finansiella aktiviteter	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2017	50 721	32 556	14 889	15 685	-15 431	113 851
A Ingående balans 2018	50 721	32 556	14 889	15 685	-15 431	113 851
Föregående års kapitalförändring	-21 423	238	5 754	0	-15 431	0
Ändrad redovisningsprincip	0	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	-17 955	-134	-2 423	0	-20 512	-20 512
B Summa årets förändring	-17 955	-134	-2 423	0	-20 512	-20 512
C Utgående balans 2018	32 766	32 422	12 466	15 685		93 339

Not 16 Avsättningar	2018	2017
Ingående avsättning pensioner	829	625
+ Årets kostnad	0	546
- Årets utbetalning	-290	-342
= Utgående avsättning	539	829
Ingående avsättning övrigt	554	1 129
+ Årets kostnad	1 998	554
- Årets utbetalning	-554	-1 129
= Utgående avsättning	1 998	554

Utgående avsättning avser övertalighet inom två ämnesområden som omfattar fyra personer.

Not 17 Lån i Riksgäldskontoret	2018	2017
Ingående skuld	44 448	47 832
Lån upptagna under året	6 382	10 472
Årets amorteringar	-12 724	-13 856
Summa	38 106	44 448

Beviljad låneram	60 000	60 000
------------------	--------	--------

Nettoeffekten för decemberinvesteringar 2018 samt pågående nyanläggningar (som ej lånats till per 30 november 2018) är 13 787 tkr. De pågående nyanläggningarna avser infrastruktur och nätverk som beräknas vara klart under 2019.

Not 18 Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2018	2017
Skuld till Skatteverket (arbetsgivaravgifter)	5 990	6 102
Skuld till Skatteverket (mervärdesskatt)	1 099	536
Leverantörsskulder till statliga myndigheter	3 378	2 866
Summa	10 467	9 504

Not 19 Övriga kortfristiga skulder	2018	2017
Sociala avgifter och skatt	5 711	5 961
Övriga skulder	61	33
Summa	5 772	5 994

Not 20 Periodavgränsningsposter	2018	2017
Oförbrukade bidrag (statliga)	10 626	3 686
Oförbrukade bidrag (utomstatliga)	45 031	45 744
Oförbrukade bidrag angående transfereringar	1 321	1 175
Upplupna löner inkl. sociala avgifter	1 104	1 436
Semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	25 978	25 303
Kompetensutvecklingsmedel	2 335	2 090
Upplupna räntor (statliga)	0	0
Övriga upplupna kostnader	3 120	2 835
Övriga förutbetalda intäkter	9 195	7 364
Summa	98 710	89 633

I posten oförbrukade bidrag består saldot av 113 bidragsfinansierade projekt. Ca 52 % av bidraget är förskottsinsbetalning för ett EU och sex KKS finansierade projekt. 2017 bestod posten av 90 bidragsfinansierade projekt.

Beräknad förbrukning av oförbrukade bidrag (statliga)	2018	2017
- inom tre månader	2 656	922
- mer än tre månader till ett år	7 969	2 765
- mer än ett år till tre år	0	0
- mer än tre år	0	0

Redovisning av avgiftsfinansierad verksamhet

(enligt bilaga 4, regleringsbrev)

Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)

Verksamhet	Över-/underskott tom år 2016	Över-/underskott år 2017	Intäkter år 2018	Kostnader år 2018	Över-/underskott år 2018	Ack över-/underskott utgående år 2017
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå						
Beställd utbildning	86	0	0	0	0	86
Yrkehögskola, KY m.m.	0	0	0	0	0	0
Uppdragsutbildning	- 765	313	4 827	-4 501	326	-126 ⁷
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	412	19	6 671	-7 023	-352	79
Övrigt	0	0	0	0	0	0
Summering	-267	332	11 498	-11 524	-26	39
Forskning eller utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	-83	-54	756	-756	0	-137 ⁸
Övrigt	0	0	325	-325	0	0
Summering	-83	-54	1 081	1 081	0	-137
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet	408	-40	609	-717	-108	260
Upplåtande av bostadslägenhet -utbytesprogram och gästforskare	0	0	0	0	0	0
Upplåtande av bostadslägenhet -regeringsbeslut (U2010/4277/UH)	0	0	0	0	0	0
Övrigt	0	0	0	0	0	0
Summering	408	-40	609	-717	-108	260

Kommentar: Under Forskning eller utbildning på forskarnivå har vi lagt till en post för övrigt. Detta beroende på att ett i huvudsak bidragsfinansierat projekt haft en avgiftsintäkt från en finansär.

⁷ Det ackumulerade underskottet för uppdragsutbildning om 126 tkr kommer successivt att minska ner till noll de kommande åren.

⁸ Det ackumulerade underskottet för uppdragsforskning om 137 tkr kommer successivt att minska till ett nollresultat de kommande åren.

Redovisning av takbelopp

(enligt bilaga 3, regleringsbrev)

Tabell 1 Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)

Utfall avseende perioden 2018-01-01 – 2018-12-31

Enligt bilaga 2 Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer m.m. Summa utfall total ska avse den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för, dvs. oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.

Utbildningsområde	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättning (tkr)	HPR Ersättning (tkr)	Utfall Total Ersättning
Humaniora	124	73	3 946	1 518	5 464
Juridik	69	47	2 201	985	3 186
Samhällsvetenskap	445	344	14 191	7 150	21 341
Naturvetenskap	572	408	31 090	18 704	49 794
Teknik	1 397	1 091	75 962	50 042	126 004
Vård	564	510	32 588	25 540	58 128
Medicin	199	177	12 828	13 869	26 697
Undervisning	5	10	211	424	635
VFU	5	7	283	368	651
Övrigt	0	0	0	0	0
Design	45	39	6 924	3 622	10 546
Musik	10	10	1 329	840	2 169
Summa	3 435	2 716	181 553	123 062	304 615

Takbelopp (tkr) 309 935. Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med 5 320 tkr.

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden

Totalt antal utbildade helårsstudenter 45 inom **design**. Högst får 50 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom design har avräknats mot utbildningsområdet teknik.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 23 inom **musik**. Högst får tio avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom musik har avräknats mot utbildningsområdet teknik.

Redovisning av takbelopp (fortsättning)

(Enligt bilaga 3, regleringsbrev)

Tabell 2 Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

<i>A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)</i>	
Årets takbelopp (tkr)	309 935
+ Ev ingående anslagssparande (tkr)	4 658
Summa (A)	314 593
<i>B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå</i>	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	285
Utfall total ersättning enligt tabell 1	304 615
+ Ev utnyttjande av tidigare överproduktion	0
Summa (B)	304 900
Summa (A - B)¹	9 693

¹ Positiv summa förs till tabell över anslagssparande nedan.

Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

<i>Tabell. Anslagssparande</i>	
Totalt utgående anslagssparande (A - B)	9 693
- Ev anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²	0
Utgående anslagssparande	9 693

<i>Tabell. Överproduktion</i>	
Totalt utgående överproduktion	
- Ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående överproduktion	

² Den del av anslagssparandet respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

Väsentliga uppgifter

(Enligt bilaga 6¹, regleringsbrev)

	2018	2017	2016	2015	2014
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ²	3 492	3 404**	3 696**	4 030**	4 120**
-varav andel kvinnor/män	54/46	52/48	54/46	55/45	55/45
Kostnad per helårsstudent	101 815	95 075	91 261	86 134	76 421
Totalt antal helårsprestationer ²	2 759	2 868**	3 020**	3 251**	3 129**
-varav andel kvinnor/män	55/45	55/45	56/44	57/43	58/42
Kostnad per helårsprestation	128 860	112 832	111 903	106 772	100 637
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst) ³	57	47	40	53	40
-varav andel kvinnor/män (%)	46/54	36/64	35/65	32/68	45/55
Totalt antal nyantagna doktorander	15 ⁶	17 ⁶	16 ⁶	11 ⁶	5 ⁶
-varav andel kvinnor/män (%)	20/80	47/53	31/69	18/82	20/80
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	66 ⁷	76 ⁷	72 ⁷	68 ⁷	72 ⁷
-varav andel kvinnor/män (%)	33/67	38/62	35/65	38/62	44/56
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb)	34	32	24*	21	23*
-varav andel kvinnor/män (%)	35/65	34/66	29/71*	33/67	30/70
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarb)	-	-	-	-	-
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen	5,5	1,1	3,5	2,5	6,0
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen	5	7,5	7	7,8	6,2
Totalt antal doktorsexamina	10 ⁸	5 ⁸	9 ⁸	5	12 ⁸
-varav andel kvinnor/män (%)	30/70	20/80	22/78	40/60	50/50
Totalt antal licentiatexamina	2 ⁹	2 ⁹	4 ⁹	2 ⁹	2 ⁹
-varav andel kvinnor/män (%)	100/0	50/50	50/50	100/0	0/100
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer	302	262	280	252	241
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation	508 509	536 589	448 550	424 079	417 543

Personal	2018	2017	2016	2015	2014
Totalt antal årsarbetskrafter	456	458	454	445	446
-varav andel kvinnor/män (%)	50/50	49/51	47/53	47/53	48/52
Medeltal anställda	542	540	538	526	509
-varav andel kvinnor/män (%)	50/50	49/51	48/52	48/52	50/50
Totalt antal lärare (årsarb)	256	270	276	258	262
-varav andel kvinnor/män (%)	43/57	43/57	41/59	40/60	41/59
Antal disputerade lärare (årsarb)	174	177	188	173	175
-varav andel kvinnor/män (%)	42/58	43/57	40/60	39/61	41/59
Antal professorer (årsarb)	29	25	24	25	21
-varav andel kvinnor/män (%)	36/64	37/63	34/66	32/68	25/75
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	470	459	460	466	451
utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	326	321	333	354	351
- andel anslag	93 %	92 %	92 %	92 %	91 %
- andel externa intäkter	7 %	8 %	8 %	8 %	9 %
forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	143	138	127	112	100
- andel anslag	35 %	34 %	37 %	37 %	41 %
- andel externa intäkter	65 %	66 %	63 %	63 %	59 %
Kostnader totalt (mnkr)	490	474	463	454	431
- andel personal	71 %	72 %	71 %	70 %	68 %
- andel lokaler	12 %	12 %	12 %	13 %	14 %
Lokalkostnader ⁴ per kvm (kr)	1 653	1 705	1 730	1 649	1 648
- andel av justerade totala kostnader (%)	13 %	13 %	14 %	14 %	14 %
Balansomslutning (mnkr)	262	275	300	269	244
- varav oförbrukade bidrag	57	51	42	31	39
- varav årets kapitalförändring	-21	-15	-3	12	19
- varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring) ⁵	93	114	129	133	105
- i) myndighetskapital inom utbildning grundnivå och avancerad nivå	93	101	113	118	111
- ii) myndighetskapital forskning och utbildning på forskarnivå	0	13	16	15	-6

¹All individbaserad statistik ska redovisas för det totala antalet samt uppdelat på kön om det inte finns särskilda skäl som talar mot detta.

²Exkl. uppdragsutbildning och beställd utbildning

³Exkl. beställd utbildning

⁴Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer om lokalkostnader i den del som avser sammanställning av lokalkostnader, se bilaga 2 till rekommendationerna (REK2014:1, Dnr 14/069).

⁵För stiftelsehögskolorna avses eget kapital och årets resultat

⁶Varav 12 i egen regi 2018, 10 i egen regi 2017, 10 i egen regi 2016, 10 i egen regi 2015 samt 3 i egen regi 2014

⁷Varav 46 i egen regi 2018, 45 i egen regi 2017, 41 i egen regi 2016, 33 i egen regi 2015 samt 26 i egen regi 2014

⁸Varav 8 i egen regi 2018, 1 i egen regi 2017, 3 i egen regi 2016 samt 2 i egen regi 2014

⁹Varav 1 i egen regi 2018 och 2017, 3 i egen regi 2016, 2 i egen regi 2015 samt 1 i egen regi 2014

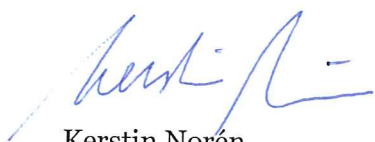
*Uppgifterna är rättade i årsredovisningen 2017

**Uppgifterna är rättade i årsredovisningen 2018 enligt tabell 2, sid 14

Underskrifter

Högskolans styrelse har vid sitt sammanträde 2019-02-08 beslutat att fastställa årsredovisningen för Högskolan i Skövde 2018.

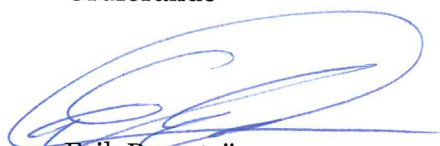
Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Kerstin Norén
Ordförande

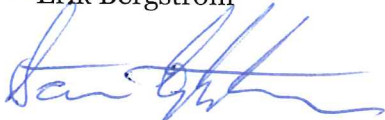
Lars Niklasson
Rektor

Erik Bergström

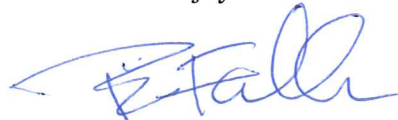
Tommy Borovac

Göran Ejbyfeldt

Per Fagrell

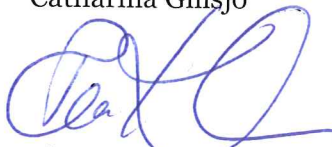
Pia Falk

Catharina Gillsjö

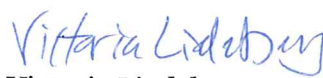
Niklas Gustafsson

Pia Kronqvist

Ann Lantz

Victoria Lindeberg

Svante Lifvergren

Niclas Norrström

Anna Syberfeldt

HÖGSKOLAN I SKÖVDE

POSTADRESS

Högskolan i Skövde
Box 408, 541 28 Skövde

BESÖKSADRESS

Högskolevägen

TELEFON

0500-44 80 00

FAX

0500-41 63 25

INTERNET

www.his.se
